

Poročilo o projektni skupini
za subsidiarnost in sorazmernost
z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“

Člani projektne skupine (Jaak Madison nadomešča imenovanega člana Toomas Vitsuta. Je poslanec v Estoniji in namestnik predsednika konzervativne ljudske stranke v Estoniji.

Predgovor predsednika projektne skupine

Bela knjiga o prihodnosti Evrope je spodbudila poglobljen razmislek o tem, kakšno Evropo potrebujemo. Ta se bo slovesno zaključil na srečanju voditeljev, ki ga bo maja 2019 gostil Sibiu. Delo te projektne skupine bi bilo treba obravnavati kot del širše razprave, in upam, da bodo v trenutne razmisleke vključeni tudi naše poročilo in priporočila, ki izhajajo iz njega.

Pogodbi institucijam EU ne dajeta prostih rok, da lahko počnejo, kar želijo. Subsidiarnost in sorazmernost sta praktični orodji za zagotovitev, da Unija ne dela tega, kar lahko države članice ali regionalni in lokalni organi bolje naredijo sami, ter za osredotočanje ukrepov Unije na področja, kjer lahko Unija resnično prispeva dodano vrednost. Potrebujemo obe načeli, ki ju moramo izvajati dejavno, skupaj in v istem duhu, da bosta delovali, kot to pričakujejo naši državljani.

Danes imamo v Evropi 41 nacionalnih parlamentov, 74 regionalnih zakonodajnih skupščin, približno 280 regij in 80 000 lokalnih organov, ki neposredno sodelujejo pri uporabi politik Unije v praksi. Če si želimo delujočih politik, ki bodo upoštevale naravo in

identiteto naših narodov, regij in občin, moramo bolj sistematično prisluhniti njihovim pomislekom in praktičnim izkušnjam. Želim si, da bi naši nacionalni parlamenti ter lokalni in regionalni organi dobili pomembnejšo vlogo pri odločanju ter da bi tako postali učinkovitejši ambasadorji in zagovorniki Evropske unije.

Nazadnje, to poročilo, ki je rezultat skupnih prizadevanj članov Evropskega odbora regij, nacionalnih parlamentov in Evropske komisije, ni samo sebi namen, ampak je začetek postopka, s katerim naj bi naši postopki postali bolj odprti za lokalno in regionalno raven, obenem pa naj bi se zagotovilo, da bi zakonodano delo bolje koristil državljanom Unije. Čeprav je to poročilo naslovljeno na predsednika Junckerja, ga morajo proučiti in se nanj odzvati tudi Evropski parlament, Svet, Evropski odbor regij, Evropski ekonomsko-socialni odbor, nacionalni in regionalni parlamenti ter lokalni in regionalni organi.

Frans Timmermans, predsednik projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“. Bruselj, 10. julij 2018

Povzetek

Projektna skupina se je sestala sedemkrat in razpravljala o treh nalogah, ki jih je predsednik Juncker predstavil v sklepu o njeni ustanovitvi. Na podlagi teh razprav, javnega posvetovanja in prispevkov številnih zainteresiranih strani je projektna skupina v tem poročilu sprejela več splošnih sklepov ter predstavila devet priporočil s konkretnimi ukrepi, namenjenimi nacionalnim parlamentom, nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom, Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu odboru regij in Evropski komisiji.

Sklepi projektne skupine so navedeni v nadaljevanju.

- Unija mora obravnavati pomembne nove izzive na področjih, kjer ima ukrepanje Unije dodano vrednost, kot so varnost, obramba in migracije, ter okrepiti ukrepe na drugih področjih, kot so podnebne spremembe in inovacije. Ker je treba pri tem upoštevati omejenost virov, je treba na evropski ravni prednostno razvrstiti dejavnosti in učinkoviteje uporabljati razpoložljive vire.
- Za izboljšanje sedanjega procesa oblikovanja politik in učinkovitejšo porabo virov Unije je potreben nov način dela. Lokalnim in regionalnim organom ter nacionalnim parlamentom bo omogočil, da učinkoviteje prispevajo k oblikovanju politike in (nove) zakonodaje ter zagotavljanju spoštovanja načel subsidiarnosti in sorazmernosti.
- Ta novi način dela zahteva enotno razumevanje subsidiarnosti in sorazmernosti ter boljše udeležbo vseh zainteresiranih strani, zlasti nacionalnih, lokalnih in regionalnih organov, ki imajo pogosto posebno vlogo pri izvajanju zakonodaje Unije v praksi. Taka „aktivna subsidiarnost“ bi morala pri vseh sodelujočih spodbujati večjo odgovornost in razumevanje dela Unije.
- Da bi Evropska komisija, nacionalni in regionalni parlamenti, Evropski odbor regij, Evropski parlament in Svet dosledneje ocenjevali subsidiarnost in sorazmernost, bi bilo treba v celotnem postopku odločanja uporabljati vzorčno preglednico.
- To novo delovno metodo bi bilo treba uporabiti za obstoječo zakonodajo Unije in nove politične pobude, Evropska komisija pa bi morala na podlagi obstoječih izkušenj s poenostavitvijo zakonodaje v ta namen vzpostaviti postopek. Projektna skupina se je odločila poudariti prispevek več zainteresiranih strani kot izhodišče za odločnejši razmislek o tem, kateri deli zakonodaje bi lahko bili pomembni za oceno z vidika subsidiarnosti, sorazmernosti, vloge lokalnih in regionalnih organov ter zgoščenosti zakonodaje, pri čemer bi morala obstajati možnost pregleda ali razveljavitve zakonodaje, če in ko bo to ustrezno.
- Ker vsa ta področja delovanja vključujejo evropsko dodano vrednost, projektna skupina ni opredelila nobenih pristojnosti iz Pogodbe ali področij politike, ki bi jih bilo treba v celoti ali delno ponovno dokončno prenesti na države članice.
- Delo projektne skupine bodo morali nadaljevati vsi navedeni organi in institucije. Prvi koraki bodo nadgradnja v govoru o stanju Unije septembra 2018, novembrska konferenca avstrijskega predsedstva v Bregenzu ter evropski vrh regij in mest v Bukarešti marca 2019. Poročilo projektne skupine bi moralo zagotoviti trdno podlago za nadaljnjo razpravo o tem, kako izvajati ukrepe in priporočila iz tega poročila.

Kazalo

1. Zahteva predsednika Junckerja	6
2. Ključni razmisleki: nov način dela	7
3. Delo projektne skupine	10
3.1. Boljše razumevanje subsidiarnosti in načini obravnavanja sorazmernosti	10
3.2. Nacionalni parlamenti in učinkovitejše preverjanje subsidiarnosti	12
3.3. Boljša vključenost nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov v oblikovanje politike	14
3.3.1. Pristop Komisije k posvetovanju in sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi o njenih dejavnostih in delovnem programu	14
3.3.2. Ocene učinka, predlogi in načrti izvajanja, ki jih pripravi Komisija	16
3.4. Zakonodajni postopek	17
3.5. Učinkovitejše delovanje	19
3.5.1. Vrednotenje in izboljšanje veljavne zakonodaje	19
3.5.2. Večji poudarek na boljšem izvajanju zakonodaje	21
Priloga I Člani projektne skupine	22
priloga II Delovanje projektne skupine in prispevki zainteresiranih strani	23
Priloga III Pravno in politično ozadje za delo projektne skupine	27
Priloga IV Ključni dokumenti članov projektne skupine	31
Priloga V Skupna ocena skladnosti z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti	32
priloga VI Prispevki zainteresiranih strani, v katerih je predlagan pregled zakonodaje, in njihovi predlogi	35

1. Zahteva predsednika Junckerja

Predsednik Juncker je po rimski izjavi ob 60-letnici Evropske unije začel javno razpravo o prihodnosti Evrope. V [Beli knjigi o prihodnosti Evrope](#)¹, ki jo je pripravila Komisija, so določene možne poti za prihodnjo Unijo 27 držav članic. Bela knjiga ponuja pet ponazoritvenih scenarijev o tem, kako bi se lahko Unija razvijala glede na sprejete odločitve, pri čemer nobenemu ne daje posebne prednosti.

Komisija je bila jasna, da nobeden od teh scenarijev ne pomeni podrobnega načrta za prihodnost Evrope in da končni rezultat nedvomno ne bo enak nobenemu posameznemu scenariju. Predsednik Juncker je v pismu o nameri Evropskemu parlamentu in Svetu iz leta 2017² že predstavil načrt za Evropo (scenarij št. 6) na podlagi treh načel, na katerih mora temeljiti Unija – svobode, enakosti in pravne države. Da bi se kljub temu vsi scenariji v celoti proučili, je predsednik v govoru o stanju v Uniji 12. septembra napovedal ustanovitev projektne skupine po scenariju št. 4, tj. „storiti manj, a učinkoviteje“³. Po tem scenariju bi Unija svojo pozornost in omejene vire osredotočila na manjše število prednostnih področij, da bi lahko znotraj njih delovala hitro in odločno.

Projektna skupina je bila pod vodstvom prvega podpredsednika Fransa Timmermansa uradno ustanovljena 14. novembra 2017⁴. Sestavljali so jo trije člani nacionalnih parlamentov iz Avstrije, Bolgarije in Estonije ter trije člani Evropskega odbora regij. Tudi Evropski parlament je bil pozvan, naj imenuje tri člane, vendar tega ni storil⁵. Informacije o sedmih članih projektne skupine so navedene v Prilogi I.

Člani projektne skupine so bili imenovani osebno, zato v zvezi z delom projektne skupine niso zastopali stališč ali mnenj posameznega organa ali institucije. Prispevali so lahko k vsem

vidikom mandata projektne skupine, ne le k vprašanju, ki so neposredno povezana z institucijami, v katerih delajo.

Projektna skupina je bila pozvana, naj pri svojem delu obravnava tri naloge, ki so bile določene v točkah od (a) do (c) člena 3 sklepa predsednika o ustanovitvi projektne skupine:

- (a) [Kako bolje uporabljati načeli subsidiarnosti in sorazmernosti pri delu institucij Unije, zlasti kar zadeva pripravo in izvajanje zakonodaje in politik Unije.](#)
- (b) [Opredelitev vseh področij politik, znotraj katerih bi bilo mogoče sčasoma odločanje in/ali izvajanje v celoti ali deloma prenesti na države članice oziroma jim ti nalogi dokončno vrniti.](#)
- (c) [Opredelitev načinov za boljše vključevanje regionalnih in lokalnih organov pri pripravi politik Unije in njihovem spremljanju.](#)

Projektna skupina je bila pozvana, naj svoje ugotovitve predsedniku Evropske komisije predloži do 15. julija 2018. Delovala je pregledno in je prek svojega namenskega spletnega mesta prejela prispevke civilne družbe, ki so pomembno prispevali k njenim razmislekom⁶. Prav tako je Evropski parlament, Svet in Konferenco odborov za evropske zadeve obveščala o svojem delu. Organizirala je tudi javno posvetovanje, da bi se seznanila z mnenji ključnih zainteresiranih strani⁷. V Prilogi II so opisani delo projektne skupine ter mnenja, ki so jih podali državljani in drugi deli civilne družbe.

V preostanku tega poročila je predstavljeno delo projektne skupine, ki ga je treba obravnavati ob upoštevanju veljavnih pravnih in političnih okvirov, ki urejajo izvajanje načel subsidiarnosti in sorazmernosti v Uniji. Več podrobnosti o tem je v Prilogi III.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1524558205802&uri=CELEX%3A52017DC2025>.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_sl.pdf.

³ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sl.htm, ki mu je sledil delovni program Komisije COM(2017) 650 z dne 24. oktobra 2017: „Na podlagi dela, ki ga je ta Komisija že opravila, bi morali imeti še naprej veliko vlogo pri velikih vprašanjih. To pomeni, da ne urejamo prav vsakega vidika vsakdanjega življenja državljanek in državljanov. Resno moramo razmisliti o tem, da bi storili manj, vendar učinkoviteje, in da bi na področjih, na katerih je to smiselno, vrnilo pristojnosti državam članicam.“https://ec.europa.eu/info/publications/2018-commission-work-programme-key-documents_sl.

⁴ C(2017) 7810, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-c-7810-president-decision_en_1.pdf.

⁵ PV CPG: 11. januarja 2018; PE-8/CPG/PV/2018-01: http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simple.htm?leg=&year=&lg=&eurovoc=¤tPage=1&sortAndOrderBy=&fulltext=&reference=&relValue=&codeTypeDocu=CPGPPV&datepickerStart=&datepickerEnd=&autor=&code_auteur=&autInstDesc=&autInst.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_sl.

⁷ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently/28-may-hearing_sl.

2. Ključni razmisleki: nov način dela

Projektna skupina je med svojim delom sprejela pet splošnih sklepov, ki so zajeti v njenih priporočilih.

Prvič, projektna skupina je v celoti priznala potrebo po več ukrepih Unije za obravnavanje pomembnih novih izzivov na področjih, kjer ima ukrepanje Unije dodano vrednost, kot so varnost, obramba in migracije, ter potrebo, da Unija okrepi ukrepe na drugih področjih, kot so podnebne spremembe in inovacije. Ker je treba pri tem upoštevati omejenost virov, je treba na evropski ravni prednostno razvrstiti dejavnosti in učinkoviteje uporabljati razpoložljive vire.

Drugič, projektna skupina je sklenila, da je bolj nujno kot opredeliti področja, ki jih je treba ponovno prenesti na države članice, odpraviti pomanjkljivosti sedanjega procesa oblikovanja politik. Ključni problem tega procesa je nezadostno vključevanje nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov ter posledično pomanjkanje odgovornosti za politike EU. Po mnenju projektne skupine je nov način dela potreben za zagotovitev, da ukrepi in instrumenti politike EU še naprej zagotavljajo jasno evropsko dodano vrednost, so sorazmerni in pravilno opredeljeni z ukrepi, ki so potrebni tudi na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Ta novi način dela temelji na boljšem skupnem razumevanju subsidiarnosti in sorazmernosti ter večji udeležbi nacionalnih parlamentov ter lokalnih in regionalnih organov pri oblikovanju in izvajanju politik v skladu z načelom upravljanja na več ravneh. To bi nam moralo pomagati razviti bolj „aktivno subsidiarnost“, s katero bi se zagotovilo boljše razumevanje in sprejemanje razlogov, zakaj se politike izvajajo na ravni EU, in nazadnje večjo odgovornosti za te politike na vseh ravneh upravljanja. Številne od 74 regionalnih skupščin z zakonodajnimi pristojnostmi, približno 280 regij⁸ in 80 000 lokalnih organov v Uniji neposredno sodelujejo pri uporabi zakonodaje Unije. Njihovo znanje in izkušnje je treba pri oblikovanju zakonodaje aktivneje uporabljati. Če bodo ti akterji tesneje vključeni v proces oblikovanja politike, bodo lahko bolje pojasnili, kaj Unija počne in zakaj.

Tretjič, boljše skupno razumevanje načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter njuna bolj strukturirana in doslednejša uporaba v celotnem postopku odločanja bi lahko pomagala zmanjšati nekatere skrbi in frustracije, na katerih temelji mnenje, da je Unija preveč prizadevna. Po mnenju projektne skupine je treba ocene subsidiarnosti ne le izvajati, ampak tudi „pokazati, da se izvajajo“. To je mogoče dobro doseči s celovitejšim izkoriščanjem sedanjih mehanizmov in orodij ter boljšimi in opaznejšimi razlagami dodane vrednosti ukrepov Unije z izrazi, ki so zlahka razumljivi. Projektna skupina priznava, da Komisija že podaja analizo subsidiarnosti in sorazmernosti v podporo svojim zakonodajnim predlogom ter jo predstavlja kot jasno vlogo nacionalnih parlamentov pri preverjanju skladnosti novih zakonodajnih predlogov z načelom subsidiarnosti⁹. Vendar je uporaba načel subsidiarnosti in sorazmernosti skupna odgovornost vseh ustreznih akterjev – nacionalnih parlamentov, Evropskega parlamenta, Sveta, Evropskega odbora regij in Evropske komisije. Projektna skupina ugotavlja, da od revizije ustreznega protokola Amsterdamske pogodbe Pogodbi ne vsebujeta več natančne opredelitve subsidiarnosti. Zato se zavzema za skupen in

pragmatičen pristop k ocenjevanju subsidiarnosti in sorazmernosti z uporabo skupne preglednice za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti, da bi se spodbudilo skupno razumevanje in zagotovila učinkovitejša uporaba teh načel pri vseh organih in institucijah pri pripravi nove zakonodaje.

Četrto, projektna skupina je menila, da je zakonodaja EU na nekaterih področjih morda postala „preveč zgoščena“ ali prezapletena. Pri direktivah ne dopušča več dovolj prostora za odločanje na drugih ravneh ali zadostne prožnosti za izvajanje zakonodaje ob upoštevanju nacionalnih posebnosti. Projektna skupina se je zavedala, da je vzrokov za to lahko več, vključno z nezadostnim zaupanjem med samimi državami članicami ter med državami članicami in institucijami Unije. To prispeva tudi k manjšemu zanašanju na vzajemno priznavanje različnih nacionalnih pristopov kot učinkovito orodje politike¹⁰. Projektna skupina se je zavedala tudi dejstva, da obstajajo pomembni kompromisi. Za zagotovitev skladnosti z zakonodajo Unije in vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev na notranjem trgu je morda potrebna bolj predpisujoča zakonodaja z omejeno prožnostjo za lokalne in regionalne organe, pa tudi podjetja. Na primer upoštevanje strogih računovodskih pravil za odhodke v okviru programov Unije za porabo sredstev. Vsak poskus reševanja težav zaradi zgoščenosti predpisov s spremembo zakonodaje bi bilo zato treba natančno umeriti in izvesti v skladu z načeli boljšega pravnega urejanja, vključno s posvetovanjem s tistimi, na katere to vpliva, in temeljitim vrednotenjem, da se zagotovi pravilno razumevanje težav¹¹. Projektna skupina zato Komisiji priporoča, naj vzpostavi proces, s katerim bi se to lahko izvedlo, po možnosti na podlagi obstoječega programa Komisije REFIT za poenostavitev zakonodaje in zmanjšanje nepotrebnih regulativnih obremenitev. Da bi projektna skupina spodbudila razmišljanje o tem procesu, opozarja na predloge za tako vrednotenje, ki so jih opredelili člani projektne skupine in različne zainteresirane strani v svojih predložitvah projektne skupini. To bi lahko nazadnje privedlo do pregleda ali razveljavitve veljavne zakonodaje, kjer je to primerno. Vendar je projektna skupina po proučitvi tega vprašanja sklenila, da vsa obstoječa področja delovanja vključujejo dodano vrednost EU, zato ni opredelila pristojnosti ali področij politike, ki bi jih bilo treba v celoti ali delno ponovno dokončno prenesti na države članice. Projektna skupina zato meni, da ta vidik scenarija št. 4 iz Bele knjige o prihodnosti Evrope ni najustreznejši način ukrepanja.

Projektna skupina meni še, da se postopek z njenimi ugotovitvami ne bi smel končati, ampak bi se moralo z njimi začeti dejavnejše sodelovanje vseh institucij EU ter nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov pri vseh vprašanih subsidiarnosti in sorazmernosti, ki bodo črpale iz priporočil in ukrepov projektne skupine, predstavljenih v tem poročilu, ter jih nadgradile. Z zanimanjem pričakuje odziv predsednika Evropske komisije in nadaljnje razmisleke o teh vprašanih na konferenci avstrijskega predsedstva v Bregenzu novembra 2018 ter evropskem vrhu regij in mest v Bukarešti marca 2019.

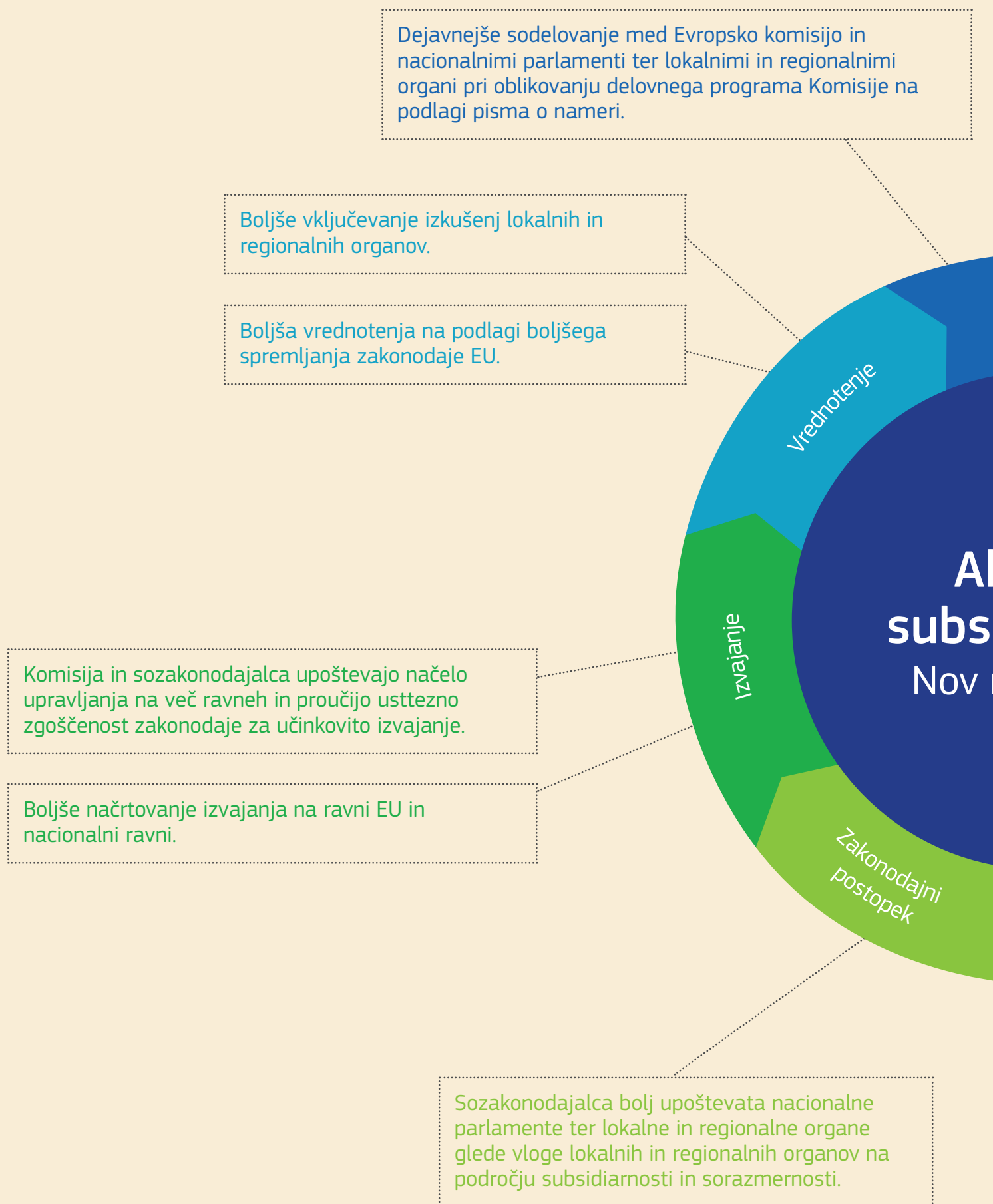
⁸ Eurostat: 281 regij NUTS 2 na dan 1. januarja 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background>.

⁹ Protokol št. 2 k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije.

¹⁰ Glej zapisnik sestanka projektne skupine z dne 15. marca 2018: <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/tf-minutes-meeting-15-march-2018.pdf>.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_sl.

Shematski prikaz novega načina dela

3. Delo projektne skupine

Projektna skupina je na sestankih razpravljala o treh nalogah iz točk (a), (b) in (c) mandata, ki ji ga je podelil predsednik Juncker, v nadaljevanju pa predstavlja rezultate tega dela glede na različne faze procesa oblikovanja politik, pri čemer začenja s potrebo po skupnem pristopu k ocenjevanju subsidiarnosti in sorazmernosti.

3.1. Boljše razumevanje subsidiarnosti in načini obravnavanja sorazmernosti

Projektna skupina ugotavlja, da ni skupnih smernic o tem, kako oceniti vsebino osnutkov zakonodajnih aktov ali drugih politik in programov v zvezi z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti. Komisija je pripravila podrobne smernice, Evropski odbor regij pa za usmerjanje svojih ocen uporablja „preglednico“ za subsidiarnost. Vsak nacionalni parlament ima svoj pristop k tej oceni.

Ena od posledic tega je, da nacionalni parlamenti v obrazloženih mnenjih pogosto izpostavljajo vprašanja, ki presegajo tisto, kar je predvideno v Protokolu št. 2¹², tako da mnenja namesto vrednotenja subsidiarnosti izražajo različne politične preference. Če na podlagi teh mnenj ni mogoče nadalje ukrepati, to lahko povzroča nezadovoljstvo in frustracije. Hkrati neobstoj jasnega pristopa k subsidiarnosti v zakonodajnem postopku ustvarja morda napačen vtis, da vprašanje ni ustrezno obravnavano. Podobno projektna skupina ni bila seznanjena s postopkovnimi določbami o tem, kako Evropski parlament in Svet obe načeli obravnavata pri zakonodajnem delu, čeprav je mehanizem za preverjanje subsidiarnosti iz Protokola št. 2 vključen v poslovnik Evropskega parlamenta (člen 42¹³) in Sveta (člen 19¹⁴), v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje pa je poudarjen pomen subsidiarnosti in sorazmernosti.

Projektna skupina meni, da bi se lahko z vzorčno preglednico za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti povečali prepoznavnost in skladnost te ocene ter nazadnje spodbudilo boljše skupno razumevanje tega pojma pri vseh tistih, ki sodelujejo pri ocenjevanju teh načel v okviru procesa odločanja. To jim seveda ne bo preprečilo, da bi izpostavili druge pomisleke poleg tistih, zajetih v vzorčni preglednici za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti. Projektna skupina meni, da bi moral ta pristop poudariti pojem evropske dodane vrednosti, ki je ključni dejavnik, ki določa, ali bi Unija morala ukrepati, hkrati pa je tudi pojem, ki ga splošna javnost lažje razume. Ocena bi lahko koristila tudi Sodišču v zvezi z vsemi zadevami, ki so mu predložene. Projektna skupina predlaga vzorčno preglednico za oceno subsidiarnosti (v Prilogi V), ki se lahko uporabi kot podlaga za nadaljnjo razpravo med institucijami EU ter nacionalnimi in regionalnimi parlamenti¹⁵. Dolgoročno bi bilo mogoče dogovorjeno skupno preglednico za oceno subsidiarnosti vključiti v prihodnjo revizijo Medinstitucionalnega sporazuma o boljšem pravnem urejanju, da bi se zagotovila bolj strukturirana podlaga za njeno uporabo v Evropskem parlamentu, Svetu in Evropski komisiji.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:12008E/PRO/02>.

¹³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20170116+TOC+DOC+XML+VO//SL>.

¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/sl/documents-publications/publications/council-rules-procedure-comments/>.

¹⁵ Sklicevanje na „regionalne parlamente“ v tem poročilu vključuje vse regionalne parlamente in regionalne skupščine v državah članicah. Kadar je navedeno sklicevanje na regionalne parlamente z zakonodajnimi pooblastili v smislu Protokola št. 2 k Pogodbama, je to jasno navedeno.

Prvo priporočilo projektne skupine

Institucije in organi Unije ter nacionalni in regionalni parlamenti bi morali uporabljati skupno metodo („preglednico za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti“) za oceno vprašanj, povezanih z načeloma subsidiarnosti (vključno z dodano vrednostjo EU) in sorazmernosti ter pravno podlago nove in obstoječe zakonodaje.

Ta metoda za ocenjevanje bi morala zajemati merila iz protokola o subsidiarnosti in sorazmernosti, ki je bil prvotno priložen Amsterdamski pogodbi, ter ustrezne sodne prakse Sodišča. Predlagani model preglednice za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti je priložen temu poročilu.

Evropski parlament in Svet bi morala med zakonodajnim postopkom z uporabo skupne metode sistematično pregledati subsidiarnost in sorazmernost osnutka zakonodaje ter sprememb, ki jih uvajata. V celoti bi morala upoštevati oceno Komisije, predstavljeno v njenih predlogih, ter (obrazložena) mnenja nacionalnih parlamentov in Evropskega odbora regij.

Projektna skupina meni, da bi se lahko priporočilo izvedlo z naslednjimi ukrepi:

- sozakonodajalca, nacionalni in regionalni parlamenti, Evropski odbor regij in Evropska komisija bi morali nadalje razpravljati o vzorčni preglednici, da bi spodbudili boljše razumevanje in skupni pristop k oceni subsidiarnosti in sorazmernosti;
- Komisija bi morala revidirati smernice za boljše pravno urejanje, da bi se upoštevala dogovorjena preglednica za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti. Preglednico bi morala uporabljati za izrecnejšo predstavitev ocen subsidiarnosti in sorazmernosti v oceni učinka in/ali obrazložitenem memorandumu v skladu z odstavkom 25 Medinstitucionalnega sporazuma o boljšem pravnem urejanju in Protokolom št. 2 k Pogodbama;
- nacionalni in regionalni parlamenti bi morali preglednico kot podlago za obravnavanje vprašanj subsidiarnosti in sorazmernosti uporabljati pri uporabi mehanizma za preverjanje subsidiarnosti, sozakonodajalca pa med zakonodajnim postopkom;
- institucije in posvetovalni organi EU bi morali poudarjati evropsko dodano vrednosti pobud EU in ta vidik bolje predstavljati državljanom.

3.2. Nacionalni parlamenti in učinkovitejše preverjanje subsidiarnosti

Nacionalni parlamenti imajo ključno vlogo pri zagotavljanju skladnosti z načelom subsidiarnosti, lahko pa tudi pozitivno prispevajo k vsebini nove zakonodaje. V oceni subsidiarnosti, ki jo izvedejo nacionalni parlamenti, se obravnava vsebina zakonodajnih predlogov Komisije. To prispeva k vzpostavitvi demokratične legitimnosti Unije. Od leta 2010 do konca leta 2017 je bilo v okviru mehanizma za preverjanje subsidiarnosti podanih 409 obrazloženih mnenj, ki predstavljajo 582 glasov nacionalnih parlamentov. Do zdaj so bili izvedeni trije postopki „rumenega kartona“ in noben postopek oranžnega kartona. Projektna skupina je ugotovila, da gre za zapleteno področje, ter je proučila izboljšave, ki bi jih bilo mogoče izvesti v sedanjem sistemu, in številna vprašanja, zaradi katerih bi bila potrebna sprememba Pogodbe.

Po mnenju številnih članov projektne skupine majhno število začelih postopkov rumenega kartona dokazuje, da je sedanji mehanizem za preverjanje subsidiarnosti neučinkovit, zato podpirajo znižanje pragov, zaradi česar bi bila potrebna sprememba Pogodbe. Projektna skupina je razpravljala o tem vprašanju in opozorila, da ni jasno, ali bi znižanje sedanjega praga za „rumeni karton“ z ene tretjine na eno četrtno razpoložljivih glasov ob podobnem sodelovanju nacionalnih parlamentov v mehanizmu za preverjanje subsidiarnosti sploh kaj vplivalo na število uporabljenih rumenih kartonov. Za znatno povečanje števila postopkov rumenega kartona je potreben prag, precej nižji od ene četrtnine¹⁶, vendar bi to povzročilo zaskrbljenost glede reprezentativnosti izraženih pomislekov. Vendar projektna skupina ob poudarjanju pomembnosti resnega političnega dialoga, ki spodbuja legitimnost zakonodajnega postopka, Komisijo poziva, naj zagotovi, da se vedno celovito, pravočasno in javno odzove na obrazložena mnenja nacionalnih parlamentov, tudi če se na podlagi veljavnih pravil ne uporabi rumeni karton.

Več članov je izpostavilo tudi vprašanje „rdečega kartona“ (veta) za nacionalne parlamente, zaradi katerega bi bila potrebna sprememba Pogodbe, in projektna skupina se je seznanila z mnenji, da bi to lahko imelo nenamerne posledice glede na to, da trenutno ni skupnega razumevanja pomena in obsega ocene subsidiarnosti s strani nacionalnih parlamentov. Po drugi strani se je projektna skupina seznanila z željo nacionalnih parlamentov, da bi se poudaril tudi njihov pozitiven prispevek k evropskemu procesu, in sicer z mehanizmom, ki bi jim omogočil, da Komisiji predlagajo ukrepanje – „zeleni karton“. Za tovrstni uradni postopek bi bila potrebna sprememba Pogodbe, vplival pa bi na pravico Komisije, da predlaga zakonodajo, ter vlogo Evropskega parlamenta in Sveta. Vendar imajo po mnenju projektne skupine nacionalni parlamenti na voljo dovolj možnosti, da okrepijo medsebojno usklajevanje

ter si zagotovijo učinkovito vlogo in dovolj politične kritične mase, da jih je treba upoštevati. Spodbuja jih, naj to storijo, Komisijo pa spodbuja, naj se ustrezno odzove na tako pobudo.

Čas, ki ga imajo nacionalni parlamenti na voljo za pripravo obrazloženih mnenj in posvetovanje s svojimi državami članicami, zlasti če so regionalni parlamenti z zakonodajnimi pooblastili, je občutljivo vprašanje. Ker Evropski parlament in Svet ne sprejemata ukrepov v obdobju, ko nacionalni parlamenti predlagajo obrazložena mnenja, je treba to obdobje skrbno določiti. Več članov je menilo, da bi bilo treba sedanje osemtedensko obdobje podaljšati na 12 tednov, pri čemer je projektna skupina opozorila, da je Evropski svet to možnost že proučil¹⁷. Projektna skupina meni, da bi lahko Komisija nacionalnim parlamentom zagotovila večjo prožnost za pripravo obrazloženih mnenj, ne da bi bila za to potrebna sprememba Pogodbe. Taka prožnost bi lahko skupaj s pričakovano večjo doslednostjo ocen subsidiarnosti na podlagi skupne preglednice, izboljšano komunikacijo in izmenjavo informacij med nacionalnimi parlamenti ter lokalnimi in regionalnimi organi ublažila občuteno potrebo po znižanju pragov za začetek postopka rumenega in oranžnega kartona.

Projektna skupina je razpravljala tudi o tem, da nacionalni parlamenti v obrazloženih mnenjih pogosto presežejo vprašanja subsidiarnosti, in ker v zvezi s temi točkami ni mogoče nadaljnje ukrepanje, to povzroča nesporazume in frustracije. Te nesporazume bi bilo mogoče preprečiti z uporabo skupne preglednice za subsidiarnost kot podlage za mnenja nacionalnih parlamentov, vendar so nekateri člani projektne skupine menili, da bi bilo treba razširiti obseg mehanizma za preverjanje in obrazloženih mnenj, tako da bi zajemal tudi sorazmernost in prenos (pravno podlago).

Projektna skupina meni še, da sta potrebna boljše usklajevanje in izmenjava informacij glede obrazloženih mnenj med nacionalnimi in regionalnimi parlamenti z zakonodajnimi pooblastili ter drugimi regionalnimi in lokalnimi organi. Nacionalni in regionalni parlamenti imajo na primer ločene platforme za izmenjavo informacij, odzivi Komisije na obrazložena mnenja pa se objavijo na medparlamentarni platformi in spletišču Komisije. Nacionalni parlamenti bi se morali po potrebi posvetovati z regionalnimi parlamenti v okviru mehanizma za preverjanje subsidiarnosti. Zaradi formalnih sprememb vlog in interakcije med nacionalnimi in regionalnimi parlamenti bi bile potrebne spremembe Pogodbe, zato bi jih bilo treba proučiti dolgoročno. Vendar bi se lahko v okviru omejitev veljavnih določb Pogodbe z bolj strukturiranim, a neformalnim dialogom zagotovilo učinkovitejše vključevanje regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili.

¹⁶ Discussion paper No. 3: Application of subsidiarity and proportionality in the work of the institutions (Dokument za razpravo št. 3: Uporaba subsidiarnosti in sorazmernosti pri delu institucij). https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-3-2018-2018-tf-discussion-paper-no3-institutional-work_en.pdf.

¹⁷ Točka 3 oddelka C (Suverenost) sklepov Evropskega sveta z dne 19. februarja 2016: <https://www.consilium.europa.eu/media/21787/0216-euco-conclusions.pdf>.

Drugo priporočilo projektne skupine

Komisija bi morala prožno uporabljati osem tedenski rok na podlagi Pogodbe, v katerem morajo nacionalni parlamenti predložiti obrazložena mnenja.

Pri tej prožnosti bi se morala upoštevati skupna obdobja počitnic in obdobja, ko institucije ne delajo, hkrati pa bi bilo treba Komisiji omogočiti, da se, kolikor je to mogoče, na posamezno obrazloženo mnenje odzove v osmih tednih po njegovem prejemu.

Komisija bi morala obrazložena mnenja, ki jih prejme od nacionalnih parlamentov, in povratne informacije, ki jih prejme od regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili, ustrezno upoštevati v letnem poročilu o subsidiarnosti in sorazmernosti. Prav tako bi morala sozakonodajalcema celovito in pravočasno dati na voljo informacije o predlogih, v katerih so bili izraženi pomembni pomisleki glede subsidiarnosti.

Tretje priporočilo projektne skupine (sprememba Pogodbe)

Ob primerni priložnosti bi bilo treba revidirati Protokol št. 2 k PEU/PDEU ter nacionalnim parlamentom omogočiti 12 tednov, da pripravijo in predložijo obrazložena mnenja ter v celoti izrazijo svoja mnenja o subsidiarnosti, sorazmernosti in pravni podlagi (prenosu) predlagane zakonodaje. Nacionalni parlamenti bi se morali posvetovati z regionalnimi parlamenti z zakonodajnimi pooblastili, kadar predlog zakonodaje EU zadeva pristojnosti, ki jih imajo na podlagi nacionalne zakonodaje.

Projektna skupina meni, da bi učinek nacionalnih parlamentov na razprave o subsidiarnosti okrepili naslednji ukrepi, zaradi katerih ne bi bile potrebne spremembe Pogodb:

- Komisija bi morala upoštevati zamude pri prenosu posameznih elementov zapletenih zakonodajnih svežnjev nacionalnim parlamentom in skupna obdobja počitnic, ko večina nacionalnih parlamentov ne dela;
- nacionalni parlamenti bi se morali pri pripravi obrazloženih mnenj s pomočjo Odbora regij in platforme REGPEX¹⁸ ustrezno posvetovati z regionalnimi parlamenti;
- Komisija bi morala obrazložena mnenja in predložitve, ki jih prejme od nacionalnih in regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili, ustrezno predstaviti v letnem poročilu o subsidiarnosti in sorazmernosti;
- kadar je v zvezi s predlogom podanih veliko obrazloženih mnenj, bi morala Komisija pripraviti pregled prejetih obrazloženih mnenj nacionalnih parlamentov – in po možnosti predložitvev regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili – ter jih sozakonodajalcema pravočasno dati na voljo glede na zakonodajni postopek.

¹⁸ REGPEX je del mreže Evropskega odbora regij za spremljanje subsidiarnosti ter je dostopna parlamentom in vladam regij z zakonodajnimi pooblastili: <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>.

3.3. Boljša vključenost nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov v oblikovanje politike

3.3.1. Pristop Komisije k posvetovanju in sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi o njihovih dejavnostih in delovnem programu

Projektna skupina ugotavlja, da je bila pomembna novost politike Komisije za boljše pravno urejanje iz leta 2015 odpiranje njenega procesa oblikovanja politik za vse zainteresirane strani. To se dogaja postopoma, je pa projektna skupina ugotovila, da je udeležba lokalnih in regionalnih organov v mehanizmih Komisije za posvetovanje in povratne informacije na splošno majhna. Od sredine leta 2016 in ob upoštevanju vseh mehanizmov za povratne informacije so zainteresirane strani zagotovile skoraj 9 000 odzivov, od tega manj kot 1 % lokalni in regionalni organi. Prav tako se zdi, da je majhen tudi prispevek lokalnih in regionalnih organov k ocenam učinka in vrednotenjem.

Projektna skupina je ob priznavanju, da nimajo vse lokalni in regionalni organi zmogljivosti in virov za sodelovanje pri teh dejavnostih, menila, da bi bilo treba storiti več za spodbujanje njihove udeležbe glede na obveznost iz Pogodbe, da je treba spoštovati nacionalne identitete držav članic, ki so neločljivo povezane z njihovimi strukturami regionalne in lokalne uprave, ter njihovo vlogo in odgovornost pri izvajanju zakonodaje Unije¹⁹. Glede na raznolikost lokalnih in regionalnih organov ter njihove različne zmogljivosti za udeležbo bi morali biti vsi postopki in orodja za povečanje njihove udeležbe preprosti in izvedljivi ter kar najbolj izkoriščati obstoječe mreže in platforme. Projektna skupina je pozdravila dejstvo, da se je Komisija pred kratkim zavezala k zagotavljanju javnih posvetovanj o pomembnih pobudah v vseh uradnih jezikih, da bi se izboljšala dostopnost.

Nadalje je projektna skupina menila, da bi bilo treba v splošnih posvetovanjih priznati posebnost lokalnih in regionalnih organov v primerjavi z drugimi zainteresiranimi stranmi. Menila je tudi, da bi uporabnejše povratne informacije institucij Unije spodbudile večjo udeležbo lokalnih in regionalnih organov. Predlaga še, da bi bilo treba za priznanje posebne vloge lokalnih in regionalnih organov z njimi izvesti bolj ciljno usmerjena posvetovanja, kadar je to primerno.

Projektna skupina je tudi pozdravila obsežno sodelovanje te Komisije z nacionalnimi parlamenti²⁰ ter Komisijo spodbudila, naj na tem gradi in dodatno okrepi sodelovanje z nacionalnimi parlamenti, lokalnimi in regionalnimi organi ter civilno družbo pri oblikovanju politik. Iz praktičnih razlogov in razlogov, povezanih z viri, je malo verjetno, da bi bilo to mogoče izvesti za vse nove

pobude vsako leto, zato bi morala Komisija razmisliti o uporabi tega pristopa pri njenih najpomembnejših pobudah. Dober primer je krožno potovanje na temo energetske unije, na katerem je Komisija z vladami, nacionalnimi parlamenti, Evropskim parlamentom, socialnimi partnerji, predstavniki poslovne skupnosti in nevladnimi organizacijami intenzivno razpravljala o svoji strategiji za energetske unije. Drug primer je 129 dialogov z državljani o prihodnosti Evrope, ki so potekali v več kot 80 mestih, pri čemer so se v nekatere dialoge vključili tudi nacionalni parlamenti²¹. Podobno bo Evropski odbor regij do decembra 2018 v 28 evropskih državah izvedel več kot 200 lokalnih dogodkov in dialogov z državljani, na katerih bo sodelovalo 230 članov odbora in več kot 30 000 državljanov²².

Projektna skupina je proučila tudi dve posebni vprašanji, ki zadevata sodelovanje Komisije z lokalnimi in regionalnimi organi: njen letni delovni program in usklajevanje nacionalnih gospodarskih programov držav članic („Evropski semester“). Projektna skupina priznava, da se delovni program Komisije pripravi v skladu s postopki in časovnicami, določenimi v medinstitucionalnih sporazumih. Zato je sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi organi težavno. Predsednik Evropske komisije ima v Evropskem parlamentu vsako leto septembra govor o stanju v Uniji. Dopolnjuje ga pismo o nameri, naslovljeno na predsednika Evropskega parlamenta in predsedstvo Sveta. Pismo se pošlje tudi nacionalnim parlamentom in predsednikom posvetovalnih odborov ter objavi na spletu. Delovni program Komisije je nato običajno objavljen oktobra. Projektna skupina je menila, da bi morala Evropska komisija v obdobju med objavo pisma o nameri in sprejetjem svojega delovnega programa dejavneje sodelovati z nacionalnimi parlamenti ter lokalnimi in regionalnimi organi, da bi se njihova mnenja bolje upoštevala.

Gospodarske politike držav članic se na evropski ravni usklajujejo v okviru evropskega semestra gospodarskega upravljanja. Projektna skupina močno priporoča, naj države članice upoštevajo smernice Komisije o spodbujanju večje udeležbe in odgovornosti za priporočila za posamezne države, saj finančni programi Unije vse bolj podpirajo gospodarske reforme držav članic, ki lahko vplivajo na vse ravni upravljanja v državni članici. To bi moralo presegati nacionalne uprave ter vključevati lokalne in regionalne organe, socialne partnerje in civilno družbo na splošno.

¹⁹ Agenda EU za mesta je na primer partnerstvo na več ravneh, v katerem EU, države članice in mesta sodelujejo pri boljšem pravnem urejanju, financiranju in sodelovanju, podprto pa je s predlogi Komisije za okvire kohezijske politike za obdobje 2021–2027 o oblikovanju evropske pobude za mesta, novega instrumenta za sodelovanje med mesti, inovacijah in krepitvi zmogljivosti v vseh tematskih prednostnih nalogah agende EU za mesta. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-3866_sl.htm.

²⁰ Komisarji so v obdobju od 1. novembra 2014 do 18. junija 2018 opravili 798 obiskov v nacionalnih parlamentih 28 držav članic.

²¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/citizens-dialogues-future-europe_sl.pdf.

²² Evropski odbor regij je zbral podobno število odgovorov tudi prek spletne raziskave pod blagovno znamko EU in aplikacije za mobilni telefon: „Have your say on Europe“ (Povejte svoje mnenje o Evropi). Predsednik odbora bo jeseni 2018 začel mehanizem stalnega dialoga, povezan z izvajanjem poročila projektne skupine.

Četrto priporočilo projektne skupine

Komisija bi morala skupaj z nacionalnimi parlamenti in Evropskim odborom regij nacionalne, lokalne in regionalne organe ozaveščati o možnostih, ki jih imajo, da v zgodnji fazi prispevajo k oblikovanju politike.

Komisija bi morala v svoje postopke posvetovanja v celoti vključiti lokalne in regionalne organe, pri tem pa upoštevati njihovo posebno vlogo pri izvajanju zakonodaje Unije. Z ustreznim oblikovanjem vprašalnikov ter zagotavljanjem obsežnejših povratnih informacij in večje prepoznavnosti mnenj lokalnih in regionalnih organov v ocenah učinka, predlogih in povratnih informacijah, ki se pošljejo sozakonodajalcema, bi morala spodbujati udeležbo lokalnih in regionalnih organov.

Države članice bi morale pri pripravi nacionalnih programov reform ter oblikovanju in izvajanju strukturnih reform v okviru evropskega semestra upoštevati smernice Evropske komisije ter dejavno sodelovati z lokalnimi in regionalnimi organi, da bi izboljšale odgovornost za te reforme in njihovo izvajanje.

Projektna skupina meni, da bi bilo za uresničenje tega priporočila v praksi mogoče predvideti naslednje konkretne ukrepe:

- Komisija bi morala revidirati svoje smernice za boljše pravno urejanje, da bi poudarila posebnost lokalnih in regionalnih organov ter potrebo po usmerjenih posvetovanjih z lokalnimi in regionalnimi organi, kadar je jasno, da bodo vplivi nanje pomembni, in zlasti kadar ti organi v svojih povratnih informacijah in na javnih posvetovanjih izrazijo pomisleke o začetnih ocenah učinka (časovnih načrtih) Komisije;
- Komisija bi morala zagotoviti, da vprašalniki za javna posvetovanja vsebujejo oddelke, namenjene lokalnim in regionalnim organom, da se jim olajša zagotavljanje informacij o vprašanih, kot so izvajanje in vplivi na lokalni/regionalni ravni;
- da bi spodbudili višjo stopnjo odziva lokalnih in regionalnih organov, bi morali Odbor regij in nacionalni parlamenti skupaj s Komisijo povečati ozaveščenost lokalnih in regionalnih organov o izkoriščanju obstoječih možnosti posvetovanja in povratnih informacij, da bi prispevali k oblikovanju in izvajanju politike;
- Komisija bi morala boljše pokazati, kako uporablja prispevke lokalnih in regionalnih organov o zadevah, ki so zanje pomembne, kot so izvajanje in teritorialni učinki, in zagotoviti povratne informacije v zvezi s tem;
- sozakonodajalca, Evropski odbor regij in Komisija bi morali skupaj s svojimi predstavništvi proučiti, kako v svojih ustreznih institucijah najbolje izboljšati ozaveščenost o vprašanih in izzivih, s katerimi se spopadajo lokalni in regionalni organi. To bi bilo mogoče z ustvarjanjem priložnosti za izmenjavo osebja z lokalnimi in regionalnimi organi z dogodki in tečajji usposabljanja;
- Odbor regij, nacionalni in regionalni parlamenti, institucije EU ter lokalni in regionalni organi bi morali sodelovati pri razvoju in spodbujanju inovativnih ukrepov za boljše komuniciranje z državljani po vsej Evropski uniji²³ ter krepitev zmogljivosti za učinkovitejšo udeležbo lokalnih in regionalnih organov pri oblikovanju politik, na primer s programom za lokalne in regionalne politike, podobnim programu ERASMUS;
- države članice bi si morale pri pripravi nacionalnih programov reform ter oblikovanju in izvajanju strukturnih reform čim bolj prizadevati za sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi organi, da bi se upoštevala upravna in ustavna ureditev v posamezni državi članici;
- Komisija bi si morala prizadevati za intenzivnejše sodelovanje z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi v državah članicah pri izbranih in politično pomembnih pobudah ter procesu evropskega semestra, tudi prek svojih predstavništev.

²³ Kot je program lokalnih svetnikov EU (Europameinderäte), razvit v Avstriji.

3.3.2. Ocene učinka, predlogi in načrti izvajanja, ki jih pripravi Komisija

Zakonodajnim predlogom Komisije je na splošno priložena ocena učinka, v kateri so proučeni stroški in koristi (učinki) alternativnih možnosti politike, oblikovanih za rešitev določene težave. V oceni učinka sta obravnavani tudi subsidiarnost in sorazmernost. Ker se številne politike večinoma izvajajo na lokalni in regionalni ravni, so člani projektne skupine pozvali k sistematičnemu ocenjevanju učinkov na lokalni in regionalni ravni v vseh ocenah učinka in vrednotenjih na področjih politik, ki pomembno vplivajo na lokalne in regionalne organe. Projektna skupina ugotavlja, da je treba v skladu s smernicami Komisije za boljše pravno urejanje pregledati vse možne učinke, ocenijo pa se le pomembni gospodarski, socialni in okoljski učinki. Postopek ocene učinka, ki ga izvede Komisija (in njena vrednotenja), delujejo po načelu analize sorazmernosti, tj. oceni se, kaj je pomembno za določeno področje politike. To velja za učinke, ki se lahko pojavijo na lokalni in regionalni ravni ter morda niso ustrezni ali pomembni za določen predlog, vendar bi jih bilo treba oceniti, kadar so pomembni za določeno pobudo. V obeh primerih mora Evropska komisija v ocenah učinka in/ali obrazložitvenem memorandumu pojasniti, ali je posebej ocenila učinek na regionalni in lokalni ravni ali zakaj tega ni storila.

Cilj Komisije je tudi predložiti izvedbene načrte za pomembne predloge direktive. Ti predlogi, v katerih so opisane dejavnosti,

ki jih Komisija predvideva za zagotovitev dobrega in učinkovitega izvajanja in uporabe prava Unije, se posredujejo sozakonodajalcema. Te dejavnosti lahko vključujejo sodelovanje z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi. Lokalni in regionalni organi so pogosto tesno vključeni v uporabo prava in programov Unije v določeni državi članici. Njihove neposredne izkušnje so zelo pomembne, ko Komisija vrednoti učinkovitost zadevne zakonodaje in želi vedeti, ali ta deluje v skladu s pričakovanji, povzroča težave, je preveč zapletena ali povzroča nepotrebne stroške.

Smernice Komisije za boljše pravno urejanje zajemajo pripravo izvedbenih načrtov, v oceni učinka pa ni sistematično proučeno, kako bi lahko novo ali spremenjeno zakonodajo izvajali zlasti tisti, ki so lahko odgovorni za učinkovito izvajanje na lokalni in regionalni ravni. Poleg tega so ti izvedbeni načrti namenjeni zlasti nacionalnim organom, ki so končno odgovorni za pripravo ukrepov za prenos in njihovo pravilno uporabo. Projektna skupina je bila prepričana, da bi bilo mogoče izvedbene načrte Komisije veliko izboljšati, vendar je menila, da bi večjo dodano vrednost v številnih primerih verjetno imela priprava dobrih nacionalnih izvedbenih načrtov, ki vključujejo lokalne in regionalne organe.

Peto priporočilo projektne skupine

Komisija bi morala zagotoviti, da se v ocenah učinka in vrednotenjih sistematično upoštevajo teritorialni učinki ter se tudi ocenijo, kadar so pomembni za lokalne in regionalne organe. Lokalni in regionalni organi bi morali pomagati pri opredelitvi takih morebitnih učinkov v odzivih na posvetovanja in povratnih informacijah glede časovnih načrtov.

Komisija bi morala ustrezno revidirati smernice in gradivo za boljše pravno urejanje, obravnavati vprašanja, povezana z izvajanjem in evropsko dodano vrednostjo zakonodaje ter v predlogih in spremnih obrazložitvenih memorandumih zagotoviti večjo prepoznavnost svojih ocen subsidiarnosti, sorazmernosti in ustreznih teritorialnih učinkov.

To priporočilo je treba obravnavati skupaj s priporočili projektne skupine o sodelovanju lokalnih in regionalnih organov pri oblikovanju in izvajanju politike, saj so vprašanja tesno povezana. Konkretno projektna skupina meni, da bi se lahko priporočilo izvedlo z naslednjimi ukrepi:

- Komisija bi morala v obrazložitveni memorandum, ki spremlja vsak zakonodajni predlog, vključiti več elementov ocene učinka o teritorialnih učinkih, subsidiarnosti (vključno z evropsko dodano vrednostjo) in sorazmernosti, da bi ocene prišle bolj do izraza. (Obrazložitveni memorandum je v nasprotju z oceno učinka na voljo v vseh uradnih jezikih);
- Odbor regij bi moral podpreti lokalne in regionalne organe, da bi se bolj sistematično odzivalo na časovne načrte, začetne ocene učinka in posvetovanja, da bi se lahko dokazi o teritorialnih učinkih določene pobude na lokalni in regionalni ravni zbirali in uporabili v ocenah učinka in vrednotenjih, ki jih izvede Komisija;
- Komisija bi morala v ocenah učinka in vrednotenjih oceniti teritorialne učinke, kadar bodo ti verjetno pomembni za lokalne in regionalne organe, ki bi morali pomagati opredeliti take učinke v odzivih na posvetovanja in povratnih informacijah o časovnem načrtu;
- glede na to, da v izvedbenih načrtih Komisije lokalni in regionalni vidiki verjetno ne bodo dovolj dobro zajeti, bi morale nacionalne uprave ter lokalni in regionalni organi sodelovati pri pripravi nacionalnih izvedbenih načrtov. Če se zajamejo izkušnje lokalnih in regionalnih organov, to prinaša jasne koristi na nacionalni ravni. Načini za izvedbo navedenega se bodo med državami članicami razlikovali zaradi različnih upravnih in ustavnih struktur.

3.4. Zakonodajni postopek

Po ugotovitvah projektne skupine je razširjeno prepričanje, da se razprave o subsidiarnosti in sorazmernosti v zvezi s predlogi med zakonodajnim postopkom ne izvajajo sistematično. V Svetu je na primer jasno, da se obseg, v katerem nacionalne delegacije razpravljajo o zakonodajnih dokumentih s predstavniki nacionalnih parlamentov ali lokalnimi in regionalnimi organi iz svoje države članice, zelo razlikuje. Kar zadeva Evropski parlament, je projektna skupina potrdila, da ta redno poroča o uporabi subsidiarnosti v odgovor na letna poročila Komisije. Njegova raziskovalna služba sistematično oceni ocene učinka Komisije v poročilu, ki se da na voljo ustreznemu parlamentarnemu odboru in objavi na spletu. Raziskovalna služba Parlamenta tudi izvaja in objavlja lastne ocene učinka manjšega števila bistvenih sprememb. To delo lahko načeloma zajema subsidiarnost in sorazmernost.

O ocenah učinka, ki jih izvaja Komisija, se v Evropskem parlamentu in Svetu veliko razpravlja na začetku vsakega zakonodajnega postopka. Komisija da obema institucijama na voljo tudi mnenja zainteresiranih strani, ki jih zbere v osemtedenskem obdobju po sprejetju predlogov. Te povratne informacije lahko zajemajo vprašanja, povezana s subsidiarnostjo in sorazmernostjo, ter učinke, pomembne za lokalno in regionalno raven.

Projektna skupina se ne glede na to zaveda, da Evropski parlament in Svet med pogajanjem o zakonodaji pogosto bistveno spremenita predlog Komisije. Te spremembe lahko vključujejo pomembne učinke na lokalni in regionalni ravni, so manj sorazmerne in manj zaželeni z vidika subsidiarnosti ter lahko pomenijo izziv za lokalne in regionalne organe, ki jih bodo morale izvajati. Medtem ko lahko Evropski parlament naroči študije in predstavitve, njegove razprave

v odboru pa so odprte za javnost in predvajane prek spleta, ključne razprave med Svetom in Evropskim parlamentom v zakonodajnem postopku („trialogi“) niso odprte za širšo javnost, zato informacije o pogajanjih niso enostavno na voljo nacionalnim/regionalnim parlamentom ter lokalnim in regionalnim organom.

Projektna skupina meni, da bi morala biti sozakonodajalca v zakonodajnem postopku bolj pozorna na upravičene pomisleke lokalnih in regionalnih organov, saj bi to lahko privedlo do boljših rezultatov in učinkovitejšega izvajanja na lokalni in regionalni ravni. Zakonodajni postopki so določeni v Pogodbi, zato jih je mogoče revidirati le s spremembo Pogodbe. To bi veljalo za „rdeči karton“ v zvezi s subsidiarnostjo, ki ga je proučila projektna skupina – tj. uradni pregled subsidiarnosti ob koncu zakonodajnega postopka. Projektna skupina je zato proučila bolj praktične kratkoročne predloge za boljšo vključitev lokalnih in regionalnih organov, zaradi katerih ne bi bila potrebna sprememba Pogodbe in ki bi jih bilo mogoče vključiti v prihodnjo revizijo Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje. Projektna skupina je pozdravila tudi nedavno sodno prakso²⁴ o dostopu do dokumentov, o katerih se je razpravljalo med trialogi, določbe o preglednosti v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje (vključno z vzpostavitvijo nove podatkovne zbirke za izboljšanje sledljivosti zakonodajnega postopka) in ugotovitve Evropskega varuha človekovih pravic o preglednosti trialogov²⁵. Projektna skupina bi pozdravila hitro nadaljnje ukrepanje sozakonodajalcev v zvezi s temi vprašanji, saj bi bil to dober prvi korak pri spodbujanju udeležbe lokalnih in regionalnih organov v postopku odločanja.

²⁴ Sodba v zadevi T-540/15, De Capitani proti Parlamentu, <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30ddf6ef4af4df246c6a5689c7889c65e8f.e34KaxilC3qMb40Rch0SaxyNchb0?text=&docid=200551&pageIndex=0&doclang=SL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=100299>.

²⁵ <https://www.ombudsman.europa.eu/sl/press-release/sl/69214>.

Šesto priporočilo projektne skupine

Evropski parlament in Svet bi morala med pogajanji dosledno uporabljati preglednico o subsidiarnosti, da bi spodbujala kulturo boljše ozaveščenosti o vprašanih, pomembnih za lokalne in regionalne organe.

Komisija bi morala zakonodajalca opozoriti na vsa stališča, ki jih v obdobju pregleda po sprejetju predlogov prejme od lokalnih in regionalnih organov.

Vlade držav članic in nacionalni parlamenti bi morali na začetku zakonodajnega postopka uporabiti mnenja in strokovno znanje lokalnih in regionalnih organov. Projektna skupina zakonodajalca EU poziva, naj razmisli o povabilu predstavnikov lokalnih in regionalnih organov na sestanke ali k organiziranju predstavitev in dogodkov, kadar je to primerno.

Projektna skupina meni, da bi se lahko priporočilo v praksi izvedlo z naslednjimi ukrepi:

- zakonodajalca bi morala povabiti predstavnike lokalnih in regionalnih organov, naj predstavijo svoja stališča na sestankih odbora in sejah delovnih skupin v Evropskem parlamentu in Svetu, kadar je to ustrezno in primerno za zadevni predlog;
- zakonodajalca bi morala organizirati predstavitve in strokovna srečanja z udeležbo lokalnih in regionalnih organov, kadar je to ustrezno in primerno za določen zakonodajni postopek;
- Komisija bi morala stališča, ki jih prejme od lokalnih in regionalnih organov, poudariti v poročilu o povratnih informacijah zainteresiranih strani, ki ga zakonodajalcema pošlje o svojih predlogih.

Sedmo priporočilo projektne skupine

Regionalni in nacionalni parlamenti bi morali proučiti, kako učinkoviteje povezati svoji platformi za izmenjavo informacij (REGPEX in IPEX²⁶) ter tako zagotoviti, da se v zakonodajnem postopku in mehanizmu za preverjanje subsidiarnosti bolje upoštevajo njihovi pomisleki.

Projektna skupina meni, da bi se lahko priporočilo izvedlo z naslednjimi ukrepi:

- nacionalni parlamenti, regionalni parlamenti in Odbor regij bi morali izboljšati svojo komunikacijo, tako da bi na primer proučili, kako bolje izkoristiti in učinkoviteje povezati svoje informacijske platforme za izmenjavo informacij med nacionalnimi in regionalnimi parlamenti;
- nacionalni parlamenti bi se morali pri pripravi obrazloženih mnenj ustrezno posvetovati z regionalnimi parlamenti;
- Evropski parlament, Svet in Komisija bi morali okrepiti svoja prizadevanja za razvoj medinstitucionalne podatkovne zbirke za boljše spremljanje zakonodajnega postopka, da bi se izboljšala preglednost zakonodajnega postopka v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom o boljši pripravi zakonodaje;
- pri prihodnji reviziji Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje bi bilo treba proučiti, kako olajšati razširjanje informacij in dokumentov vsem organom, vključenim v določen zakonodajni postopek, ter zagotoviti ustrezno spremljanje subsidiarnosti in sorazmernosti med celotnim zakonodajnim postopkom.

²⁶ Platforma za medparlamentarno izmenjavo informacij o EU: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/home/home.do>.

3.5. Učinkovitejše delovanje

Ta oddelek se nanaša na nalogo iz točke (b) mandata projektne skupine. Kot je navedeno v oddelku 2, je projektna skupina v celoti priznala potrebo po več ukrepih Unije na področjih, kjer nastajajo novi izzivi, kot so varnost, obramba in migracije, ter potrebo, da Unija okrepi prizadevanja tudi na drugih področjih, kjer že ukrepa, kot so podnebne spremembe in inovacije. Ker je treba pri vsem tem delu upoštevati omejenost virov, je projektna skupina menila, da je treba na evropski ravni razmisliti o tem, kako prednostno razvrstiti dejavnosti in učinkoviteje uporabljati razpoložljive vire. Projektna skupina je po proučitvi tega vprašanja kljub temu sklenila, da vsa področja, na katerih je Unija dejavna, vključujejo evropsko dodano vrednost, zato ni opredelila pristojnosti ali področij politike, ki bi jih bilo treba v celoti ali delno ponovno dokončno prenesti na države članice. Projektna skupina zato meni, da ta vidik scenarija št. 4 iz Bele knjige o prihodnosti Evrope ni najustreznejši način ukrepanja.

3.5.1. Vrednotenje in izboljšanje veljavne zakonodaje

Novi način dela, predstavljen v prejšnjih oddelkih, bi moral pomagati ne le pri zagotavljanju, da je nova zakonodaja bolje oblikovana, ampak tudi pri zagotavljanju, da veljavni pravni korpus Unije upošteva načeli subsidiarnosti in sorazmernosti ter ustrezne ravni zgoščenosti zakonodaje in diskrecijske pravice za lokalne in regionalne organe. Projektna skupina poudarja, da je treba redno vrednotiti pravo Unije v zvezi s temi vprašanji in po potrebi izvesti spremembe v skladu z načeli boljšega pravnega urejanja.

Projektna skupina priznava, da direktive državam članicam načeloma zagotavljajo večjo prožnost glede sredstev, ki jih je treba uporabiti za doseganje ciljev zakonodaje. V razpravah ni dajala prednosti enemu instrumentu pred drugim, vendar je opozorila, da so se direktive in uredbe razvijale tako, da so v bistvu postale precej podobne. O možnih vzrokih za navedeno je potekala zanimiva razprava, pri čemer je bilo med vzroki navedeno omejeno zaupanje med državami članicami samimi ter med državami članicami in institucijami Unije glede tega, da se bo zakonodaja izvajala na ustrezni ravni. Posledica tega pomanjkanja zaupanja je lahko višja stopnja podrobnosti in predpisovanja v zakonodaji Unije (direktive). Prav tako je zaradi pomanjkanja zaupanja oslABLJENA učinkovitost „vzajemnega priznavanja“ nacionalne zakonodaje. Vendar projektna skupina priznava tudi, da obstajajo pomembni kompromisi. Da bi se zagotovila skladnost z zakonodajo Unije in ustvarili enaki konkurenčni pogoji na notranjem trgu, bo morda potrebna bolj predpisujoča zakonodaja, ki omejuje prožnost lokalnih in regionalnih organov in podjetij.

Vsako spremembo veljavne zakonodaje v smislu zgoščenosti zakonodaje bi bilo zato treba natančno opredeliti in izvesti v skladu z načeli boljšega pravnega urejanja, pri čemer bi bilo treba najprej izvesti vrednotenje na podlagi temeljitega zbiranja dokazov in posvetovanja s tistimi, na katere to najbolj vpliva, da bi se lahko opredelilo, katere spremembe bi bile koristne. Po mnenju projektne skupine je ključno vedeti, kako dobro zakonodaja deluje v praksi, ter poznati stroške in koristi, povezane z zakonodajo, za to pa so bistvena mnenja nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov. Projektna skupina meni, da ima Komisija dobre izkušnje

Vendar projektna skupina meni, da bi lahko opisani novi način dela Uniji omogočil, da učinkoviteje uporablja svoje vire. Pomagal bi zagotoviti, da se v novi zakonodaji upoštevata načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, da ni pretirano zgoščena²⁷, lokalnim, regionalnim in nacionalnim organom pa zagotavlja zadostno prožnost. To bi moralo prispevati k uspešnejšemu in učinkovitejšemu izvajanju zakonodaje, s čimer bi se zagotovile koristi, ki naj bi se z njo dosegle v praksi. Projektna skupina je proučila tudi dva dodatna vidika večje učinkovitosti, in sicer zlasti:

- vrednotenje in izboljšanje veljavne zakonodaje Unije z vidika subsidiarnosti, sorazmernosti, zgoščenosti zakonodaje ter vloge lokalnih in regionalnih organov;
- okrepitev prizadevanj za učinkovito izvajanje veljavnega pravnega korpusa.

s programom in platformo REFIT pri opredelitvi za vsak posamezen primer, katero zakonodajo je mogoče poenostaviti in izboljšati ter kje je mogoče zmanjšati nepotrebne obremenitve, pri čemer uporablja prispevke tistih, na katere to najbolj vpliva. Zato priporoča, naj Komisija na podlagi teh izkušenj nadalje razvije vrednotenje zakonodaje z vidika subsidiarnosti in zgoščenosti predpisov.

Člani projektne skupine so podali številne predloge za taka vrednotenja na podlagi lastnih ocen in stikov z zainteresiranimi stranmi, projektna skupina pa je prejela tudi številne prispevke različnih subjektov in posameznikov, ki so opredelili zakonodajo in zakonodajne predloge, ki so po njihovem mnenju problematični z vidika subsidiarnosti (dodana vrednost), sorazmernosti, zgoščenosti zakonodaje ali stopnje prožnosti, ki jo imajo lokalni in regionalni organi pri izvajanju. Ti predlogi so povzeti v Prilogi VI in so na voljo na spletišču projektne skupine²⁸. Glede na število predlogov in raznovrstno naravo navedenih pomislov, od katerih nekateri morda niso neposredno povezani s subsidiarnostjo, projektna skupina ni mogla oceniti koristi različnih predlogov. Zato se je odločila, da nanje opozori kot na izhodišče za odločnejši razmislek o tem, kateri deli zakonodaje bi lahko bili pomembni za tako vrednotenje.

V zvezi s tem je delovna skupina opozorila na dva dodatna premisleka. Prvič, da je priprava dobrih vrednotenj zahtevna naloga, za katero so potrebni podrobni podatki, ki pogosto ne obstajajo ali se ne zbirajo in zato niso na voljo Komisiji. Projektna skupina se je seznanila z zavezo Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije iz Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje, da bodo razmislili o tem, da bi v vsak nov temeljni akt vključili določbe o spremljanju in vrednotenju uspešnosti zakonodaje ter s tem pomagali zagotoviti, da so potrebni podatki na voljo. Projektna skupina ugotavlja, da Komisija te določbe že vključuje v svoje predloge.

Drugič, več članov projektne skupine je predlagalo tudi, kako bi bilo mogoče oblikovati programe v naslednjem večletnem

²⁷ Kar zadeva zakonodajo, se „zgoščena“ nanaša na zadostnost določitve načel in ciljev glede na potrebo po določitvi podrobnih tehničnih predpisov o tem, kako je treba doseči cilje, kar lahko vpliva na stopnjo diskrecijske pravice nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov pri izvajanju zakonodaje (glej dokument, ki ga je profesor Michael Dougan predstavil na sestanku projektne skupine 15. marca 2018): https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/dougan-notes-for-task-force-march-2018_en.pdf.

²⁸ Med njimi so dokumenti (1) članov projektne skupine iz Evropskega odbora regij https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/subsidiarity-task-force-cor-members-contribution-for-tf-meeting-on-27-april-2018_en.pdf in dr. Reinholda Lopatke https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sg-2018-00573_en_0.pdf.

finančnem okviru, zlasti za kohezijsko politiko Unije, da bi se upoštevala vprašanja, ki jih obravnava projektna skupina²⁹, vključno s kompleksnostjo zakonodaje³⁰. Te zamisli so bile posredovane komisarjem, odgovornim za te finančne programe, ki jih je Komisija

sprejela, preden je projektna skupina končala poročilo. Projektna skupina ugotavlja, da so številne od teh zamisli zdaj zajete v predlogih Komisije.

Osmo priporočilo projektne skupine

Komisija bi morala razviti mehanizem za opredelitev in vrednotenje zakonodaje z vidika subsidiarnosti, sorazmernosti, poenostavitve, zgoščenosti zakonodaje ter vloge lokalnih in regionalnih organov. Temeljit bi lahko na programu in platformi REFIT.

Na splošno bi bilo treba pri spremljanju in vrednotenju zakonodaje EU v celoti upoštevati izkušnje lokalnih in regionalnih organov ter njihovih mrež. Odbor regij bi moral uvesti novo pilotno mrežo regionalnih vozlišč, ki bi zagotavljala podporo pregledom izvajanja politike.

Projektna skupina meni, da bi bilo v podporo temu priporočilu v praksi mogoče predvideti naslednje konkretne ukrepe:

- pristop in strukturo programa in platforme REFIT Komisije bi bilo treba prilagoditi, da bi se veljavna zakonodaja Unije pregledala z vidika subsidiarnosti, sorazmernosti, zgoščenosti zakonodaje ter vloge lokalnih in regionalnih organov;
- Komisija bi morala v procesu tekočega vrednotenja zakonodaje v skladu s politiko boljšega pravnega urejanja obravnavati vprašanja subsidiarnosti, sorazmernosti in zgoščenosti zakonodaje, pri tem pa upoštevati predloge članov projektne skupine in zainteresiranih strani;
- Odbor regij bi moral začeti pilotni projekt za novo mrežo regionalnih vozlišč za sistematično zbiranje in prenos stališč in zanesljivih informacij o izvajanju zakonodaje. Projektni skupini se zdi to koristna pobuda, s katero bi se lahko morda zapolnile trenutne podatkovne vrzeli in izboljšalo vrednotenje zakonodaje;
- projektna skupina meni, da bi morali Evropski parlament, Svet in Komisija po končani pilotni fazi v primeru pozitivnih rezultatov pilotnega projekta razmisliti, da bi skupaj z Odborom regij podprli mrežo;
- Evropski parlament, Svet in Komisija bi morali zagotoviti učinkovito izvajanje odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje, da se zagotovi zadostno spremljanje izvajanja zakonodaje, kar lahko spodbudi kakovostnejše vrednotenje;
- kadar se kot ustrezni zakonodajni instrument izbere direktiva, bi morali Komisija in sozakonodajalca zagotoviti, da se v zvezi z izvajanjem ustrezno upošteva potreba po prožnosti za nacionalne, regionalne in lokalne organe;
- pri prihodnji reviziji Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje bi bilo treba proučiti, kako v zakonodaji Unije zajeti načelo upravljanja na več ravneh.

²⁹ Glej dokument članov projektne skupine iz Evropskega odbora regij, ki je bil predstavljen na sestanku projektne skupine 27. aprila in se nanaša na reformo kohezijske politike, ter naslednje prispevke Potsdamskega inštituta: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/lf_nkr-gutachten_vollzugsorientierte_gesetzgebung_de_0.pdf; zvezne dežele Bavarska: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/positionspapier-subsidiaritat-bayern-englisch_en.pdf; in zvezne dežele Baden-Württemberg: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/baden-wuertember_de.pdf.

³⁰ <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/cor-contribution-on-the-simplification-cohesion-funds.pdf>.

3.5.2. Večji poudarek na boljšem izvajanju zakonodaje

Projektne skupine je ugotovila, da na številnih področjih politike obstaja obsežen korpus zakonodaje Unije in da je ključni izziv zagotoviti njeno učinkovito uporabo z izvršilnimi in drugimi ukrepi. Projektne skupine opozarja na potrebo po stalnem usklajevanju na ravni EU, vendar meni, da ni velike potrebe po razširjanju obstoječega korpusa zakonodaje. To bi Uniji omogočilo, da učinkoviteje uporablja svoje vire, tako da obravnava izzive, ki vzbujajo največjo zaskrbljenost pri državljanih, ob spoštovanju pristojnosti, prenesenih na Unijo, ter načel subsidiarnosti, sorazmernosti, upravljanja na več ravneh in novega načina dela iz tega poročila. Predlagano je bilo tudi, da bi morala Komisija pozorno preučiti dodano vrednost objavljanih nezavezujočih dokumentov zunaj svojih zakonodajnih dejavnosti. Projektne

skupine je preučila tudi negativni učinek vse večjega števila delegiranih in izvedbenih aktov na zgoščenost zakonodaje in prožnost, ki jo imajo lokalni in regionalni organi. Priznala je koristnost takih aktov za učinkovito izvajanje prava Unije, vendar je seznanjena s pomisleki nacionalnih parlamentov ter lokalnih in regionalnih organov, da bi lahko bili taki akti problematični, ker bi lahko nanje neposredno vplivali in ker so zunaj uradnega mehanizma za preverjanje subsidiarnosti iz Protokola št. 2 k Pogodbama. Člani projektne skupine so menili, da bi jih sozakonodajalca in Evropska komisija morali zmerneje uporabljati. Vse zainteresirane strani lahko sicer osnutke delegiranih in izvedbenih aktov pred njihovim dokončanjem komentirajo prek spletišča Komisije.

Deveto priporočilo projektne skupine

Naslednja Komisija bi morala skupaj z Evropskim parlamentom in Svetom razmisliti o ponovnem uravnoteženju svojega dela na nekaterih področjih politike, da bi se spodbudilo učinkovitejše izvajanje namesto predlaganja nove zakonodaje na področjih, na katerih je veljavna zakonodaja zrela in/ali je bila pred kratkim bistveno spremenjena.

Konkretno projektne skupine meni, da bi se lahko priporočilo izvedlo z naslednjimi ukrepi:

- Evropski parlament, Svet in Komisija bi morali v skladu z odstavkom 5 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje izmenjati stališča in se dogovoriti o usmerjenem večletnem programu, v katerem bosta upoštevana to priporočilo in poročilo delovne skupine o subsidiarnosti in sorazmernosti na splošno. Na primer z večjim poudarkom na izvajanju zakonodaje na področju enotnega trga, davkov, finančnih storitev, okolja, prometa, medijev/IKT, izobraževanja in turizma;
- sozakonodajalca in Evropska komisija bi morali več pozornosti nameniti količini delegiranih aktov in izvedbenih aktov v zvezi z zgoščenostjo zakonodaje, nacionalni parlamenti ter regionalni in lokalni organi pa bi morali boljše izkoristiti priložnosti za izražanje pomislekov glede osnutkov aktov med štiritedenskim obdobjem zbiranja povratnih informacij.

Priloga I Člani projektne skupine

Prvotno naj bi projektno skupino poleg predsednika sestavljalo devet članov. Vendar Evropski parlament ni sodeloval, predsednik Juncker pa je imenoval le šest članov projektne skupine³¹, pri čemer je imel Evropski parlament v celotnem mandatu projektne skupine možnost, da se ji pridruži.

Frans TIMMERMANS (Nizozemska)	Predsednik projektne skupine in prvi podpredsednik Evropske komisije, pristojen za boljše pravno urejanje, medinstitucionalne odnose, pravno državo in Listino o temeljnih pravicah.
François DECOSTER (Francija)	Član Odbora regij, podpredsednik regionalnega sveta Nord-Pas-de-Calais-Picardie in župan mesta Saint-Omer (Francija). Je podpredsednik politične skupine zaveznitva liberalcev in demokratov za Evropo v Odboru regij.
Karl-Heinz LAMBERTZ (Belgija)	Od julija 2017 predsednik Odbora regij, pred tem pa je bil njegov prvi podpredsednik. Je tudi član belgijskega senata in zastopa nemško govorečo skupnost v Belgiji.
Reinhold LOPATKA (Avstrija)	Predsednik Stalnega pododpora za evropske zadeve pri državnem svetu avstrijskega parlamenta. Je nekdanji vodja parlamentarne skupine avstrijske ljudske stranke in državni sekretar pri zveznem ministrstvu za finance in pozneje pri zveznem ministrstvu za evropske in mednarodne zadeve.
Michael SCHNEIDER (Nemčija)	Član Odbora regij in državni sekretar, predstavnik zvezne dežele Saška-Anhalt pri zvezni vladi. Je predsednik politične skupine Evropske ljudske stranke (EPP) v Odboru regij.
Kristian VIGENIN (Bolgarija)	Predsednik Odbora za zunanje zadeve in nadzor nad evropskimi sredstvi v Narodni skupščini Republike Bolgarije ter član bolgarske socialistične stranke. Je tudi nekdanji bolgarski minister za zunanje zadeve in nekdanji poslanec Evropskega parlamenta.
Toomas VITSUT (Estonija)	Član estonske sredinske stranke in predsednik odbora estonskega parlamenta za evropske zadeve (Riigikogu). Od leta 2005 je tudi predsednik talinskega mestnega sveta in je nekdanji član Odbora regij.

³¹ C(2018) 406. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/task-force-members-appointment-c-2018-406_en.pdf.

priloga II Delovanje projektne skupine in prispevki zainteresiranih strani

1. Kako je delovala projektna skupina

Projektna skupina se je o delovnih metodah³² dogovorila na prvem sestanku 25. januarja 2018. Skupno se je sestala sedemkrat in razpravljala o treh nalogah, ki jih je opredelil predsednik Juncker. Razprava je potekala na podlagi dokumentov, ki so jih pripravili sekretariat projektne skupine in njeni člani. Vsi dnevni redi, zapisniki in dokumenti za razpravo so na voljo na spletišču³³ projektne skupine. Tako so bile lahko vse zainteresirane strani obveščene o delu projektne skupine ter so lahko neposredno prek spletišča ali pisno poslale povratne informacije prvemu podpredsedniku ali članom projektne skupine.

Člani projektne skupine so izvedli tudi številne dejavnosti, namenjene obveščanju zainteresiranih strani in pridobivanju njihovih prispevkov k delu projektne skupine. Predsednik se je 23. aprila udeležil sestanka Odbora za pravne zadeve, 20. junija pa sestanka Odbora za ustavne zadeve v Evropskem parlamentu, medtem ko je bil 19. junija na plenarnem zasedanju Konference parlamentarnih odborov za evropske zadeve. Evropski odbor regij je 28. maja 2018 organiziral tudi posvetovanje, na katerem so sodelovali člani projektne skupine.

Evropski odbor regij je februarja 2018 začel obsežno posvetovanje z več kot 2 500 regionalnimi in lokalnimi zainteresiranimi stranmi (vključno z regionalnimi parlamenti in vladam, nacionalnimi združenji lokalnih organov, lokalnimi organi in nacionalnimi delegacijami v Odboru regij)³⁴, predhodni rezultati pa so bili projektni skupini predstavljeni na njenem drugem sestanku 23. februarja 2018. Odbor regij se je poleg tega s svojo strokovno skupino za subsidiarnost posvetoval o nalogi iz točke (a) mandata delovne skupine in zlasti o preglednici za oceno subsidiarnosti, rezultati pa so bili vključeni v prispevek članov Evropskega odbora regij k tretjemu sestanku projektne skupine 15. marca 2018.

Dr. Reinhold Lopatka se je udeležil treh dogodkov: konference z naslovom „European talks on the future of the Union“ (Evropski pogovori o prihodnosti Unije), ki je 16. in 17. aprila 2018 potekala v Haagu na Nizozemskem, dogodka z naslovom „European politics“ (Evropska politika), ki je 25. aprila 2018 potekal v Bernu v Švici, in dogodka z naslovom „Special briefing for journalists – Current EU topics“ (Posebni informativni sestanek za novinarje – aktualne teme EU), ki ga je 15. maja 2018 na Dunaju v Avstriji organizirala avstrijska gospodarska zbornica.

Kristian Vigenin je ustanovil medinstitucionalno delovno skupino, v kateri so sodelovali strokovnjaki za pravo EU z ministrstva za zunanje zadeve in iz Sveta ministrov. Kot predsednik Konference odborov za evropske zadeve (COSAC) od januarja do junija 2018 je predsedoval delovni skupini COSAC, ki je bila ustanovljena, da bi se olajšala redna in celovita razprava v zvezi z delom projektne skupine. Eden od sestankov projektne skupine je potekal 26. marca 2018. Po njem je več nacionalnih parlamentov predložilo pisne prispevke, ki so na voljo na spletu³⁵. Kristian Vigenin je predsedoval tudi plenarnemu zasedanju Konference odborov za evropske zadeve, ki je bilo od 17. do 19. junija 2018 v Sofiji³⁶. Med tem zasedanjem so delegacije nacionalnih parlamentov in Evropski parlament soglasno sprejeli prispevke z 59. zasedanja COSAC. Toomas Vitsut in dr. Reinhold Lopatka sta se kot člana predsedniške trojke udeležila vseh dejavnosti v zvezi s konferenco COSAC.

Projektna skupina je na sestanek, ki je bil 15. marca, v zvezi z razpravo o uporabi subsidiarnosti in sorazmernosti pri delu institucij povabila tudi predsednika Sodišča, Koena Lenaertsa, in profesorja Michaela Dougana (z Univerze v Liverpoolu v Združenem kraljestvu).

³² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/working-methods-taskforce-subsidiarity_en.pdf.

³³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_sl.

³⁴ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/TaskForceSubsidiarity>.

³⁵ <http://www.cosac.eu/59-bulgaria-2018/cosac-working-group-26-march-2018/>.

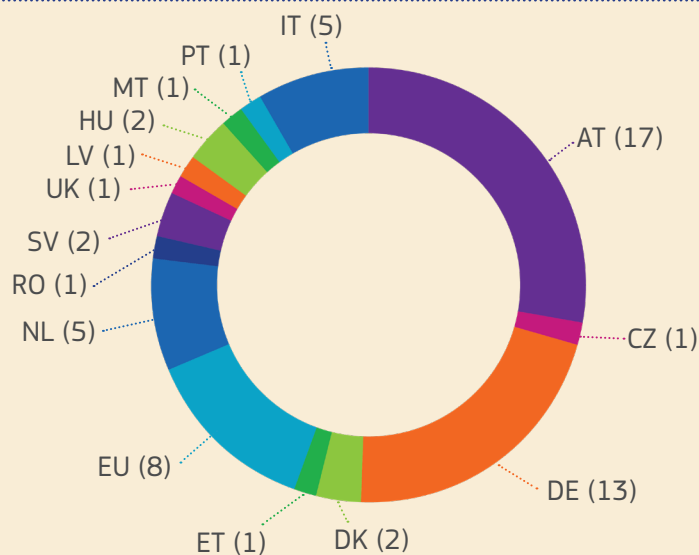
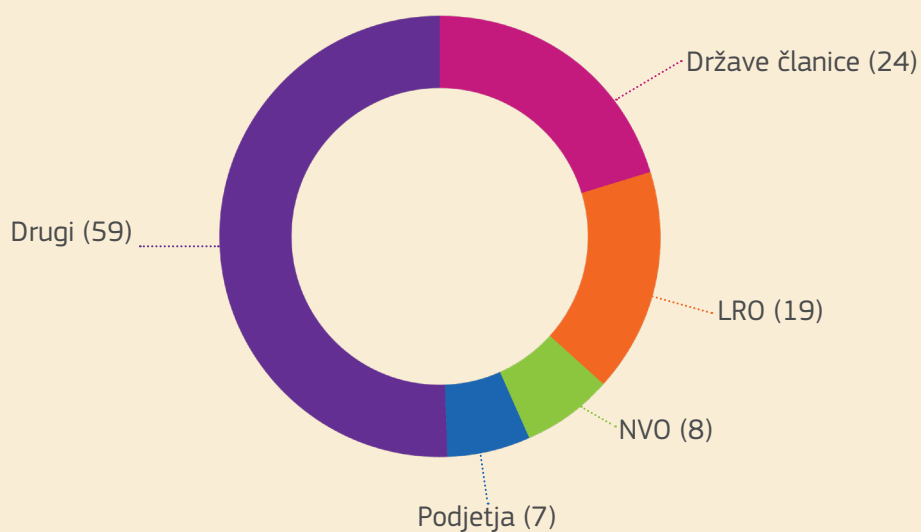
³⁶ <http://www.cosac.eu/59-bulgaria-2018/>.

2. Pregled prispevkov, ki jih je prejela projektna skupina

Projektna skupina je civilno družbo pozvala k predložitvi prispevkov prek njenega spletišča ali predsednika. Skupno je prek spletišča prejela 117 ustreznih prispevkov, deset prispevkov pa je bilo naslovljenih na predsednika projektne skupine ali predsednika Junckerja. Navedeni so v nadaljevanju. Izvor različnih prispevkov

je bil razvrščen po državah in državah članicah (nacionalni organ), nevladnih organizacijah (NVO), lokalnih ali regionalnih organih (LRO), poslovnih organizacijah in drugih, vključno z državljani (Drugi), kot je prikazano v nadaljevanju.

Okvir 1: Število in izvor prispevkov, ki jih je prejela projektna skupina

Opomba: (1) do 6. julija 2018; (2) država izvora anonimnih prispevkov ni vedno znana.

Organizacija	Vrsta organizacije	Izvor
Zvezna dežela Saška (o skupni kmetijski politiki)	Lokalni/regionalni organ	Nemčija
Združenje avstrijskih mest	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Nemški zvezni parlament, Horst Risse	Država članica	Nemčija
Estonki parlament (skupaj z bolgarskim in malteškim parlamentom)	Država članica	Estonija
Evropski odbor regij (predsednik Lambertz)	Posvetovalno telo EU	EU
Green10	NVO	EU
Zvezna dežela Baden-Württemberg (WOLF Guido)	Lokalni/regionalni organ	Nemčija
László KÖVÉR, govornik madžarske narodne skupščine	Država članica	Madžarska
Poslanec Evropskega parlamenta Peter Jahr	Država članica	Nemčija
WKÖ (Avstrijska zvezna gospodarska zbornica)	Poslovno združenje	Avstrija
The Royal Society for the Protection of Birds (Kraljevo združenje za zaščito ptic – RSPB)	NVO	Združeno kraljestvo
Delegacija COSAC pri senatu parlamenta Češke republike	Država članica	Češka
Serafin Pazos-Vidal, doktor s področja Evropske unije, UNED	NVO	EU
Združenje avstrijskih občin	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Avstrijska zvezna dežela Predarlška	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Avstrijska zvezna dežela Koroška	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Avstrijska kmetijska zbornica	NVO	Avstrija
Predsedniki nemških in avstrijskih regionalnih parlamentov ter južnotirolskega parlamenta	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Avstrijski zvezni svet	Država članica	Avstrija
Regionalni parlament Spodnje Avstrije	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Regionalni parlament Zgornje Avstrije	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Združenje avstrijskih mest	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Izjava združenja avstrijskih občin	Lokalni in regionalni organ	Avstrija
Izjava voditeljev države/Avstrija	Država članica	Avstrija
Predsednik regionalnega parlamenta Zgornje Avstrije	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Dr. Reinhold Lopatka	Član projektne skupine	Avstrija
Avstrijska delavska zbornica	Poslovno združenje	Avstrija
Avstrijska zveza sindikatov	Drugi	Avstrija
Evropski odbor regij	Posvetovalno telo EU	EU
Danski parlament	Država članica	Danska
Dr. Reinhold Lopatka	Član projektne skupine	Avstrija
Evropski odbor regij	Posvetovalno telo EU	EU
Evropsko združenje igralnic	Poslovno združenje	EU
Danska vlada (delovni dokument)	Država članica	Danska
Odbor švedske industrije in trgovine za boljše pravno urejanje (NNR)	Poslovno združenje	Švedska
Evropski odbor regij	Posvetovalno telo EU	EU

Organizacija	Vrsta organizacije	Izvor
Evropski odbor regij	Posvetovalno telo EU	EU
EU4health	NVO	EU
Urad odbora za evropske zadeve pri poslanski zbornici romunskega parlamenta	Država članica	Romunija
ZDH	Poslovno združenje	Nemčija
Predstavniki COSAC	Država članica	Nizozemska
Johannes Maier, član strokovne skupine Odbora regij za subsidiarnost; vodja usklajevalne enote EU, urad koroške deželne vlade	Lokalni/regionalni organ	Avstrija
Vlada zvezne dežele Bavarske	Lokalni/regionalni organ	Nemčija
Potsdamski inštitut za e-upravo	NVO	Nemčija
Dr. Pafitī Marianna Neoellīnikīs Filologias	Drugi	Grčija
Regionalni svet Kalabrije	Lokalni/regionalni organ	Italija
Dr. Alessandro Simonato, Univerza v Padovi	Drugi	Italija
Evropski odbor regij	Posvetovalno telo EU	EU
Finski parlament	Država članica	Finska
Švedski parlament	Država članica	Švedska
Madžarska vlada	Država članica	Madžarska
Conferenza delle Assemblee Legislative delle Regione Italiane	Lokalni/regionalni organ	Italija
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Lokalni/regionalni organ	Nizozemska
Evropsko loterijsko združenje	Poslovno združenje	EU
Deutsche Bundesregierung (delovni dokument)	Država članica	Nemčija
Insurance Europe	Poslovno združenje	EU
Latvijski nacionalni parlament	Država članica	Latvija
Portugalski parlament	Država članica	Portugalska
Francoski parlament (Sénat)	Država članica	Francija
Malteški parlament	Država članica	Malta
WWF	NVO	EU
Birdlife International	NVO	EU
Dr. Diane Fromage	Drugi	Nizozemska
Regije z zakonodajnimi pooblastili (RLEG)	Lokalni/regionalni organ	EU
Reinhold Bocklet, MdL., podpredsednik parlamenta zvezne dežele Bavarske	Lokalni/regionalni organ	Nemčija
59 anonimnih prispevkov	Drugi	Različno

Priloga III Pravno in politično ozadje za delo projektne skupine

1. Veljavni pravni in politični okvir, znotraj katerega delujejo institucije

Delo projektne skupine je treba obravnavati ob upoštevanju veljavnih pravnih in političnih okvirov, ki urejajo izvajanje načel subsidiarnosti in sorazmernosti v Uniji.

1.1. Prenos: razmejitev med pristojnostmi Unije in držav članic

Države članice so področja, na katerih lahko Unija deluje, izrecno omejele s prenosom posebnih pristojnosti na Unijo v Pogodbah. Pristojnosti, ki niso prenesene na Unijo, države članice ohranijo. To je jasna razmejitev odgovornosti Unije in držav članic.

Pogodba o delovanju Evropske unije določa tri glavne kategorije pristojnosti Unije: izključno, deljeno in podporno pristojnost. Na področjih izključne pristojnosti³⁷ lahko ukrepa le Unija, razen če za ukrepanje pooblasti države članice. Na področjih politike, kjer je pristojnost deljena³⁸ z državami članicami, lahko Unija in

države članice sprejemajo pravno zavezujoče ukrepe, vendar lahko države članice ukrepajo le, kolikor ne ukrepa Unija. Če pa Unija na teh področjih preneha ukrepati, lahko države članice ponovno izvajajo svojo pristojnost za ukrepanje. To ne velja na področjih, kjer je Unija pristojna le za podporo, usklajevanje ali dopolnjevanje ukrepov držav članic³⁹, zato ukrepi Unije ne smejo usklajevati ali nadomestiti pravice držav članic do ukrepanja. Ta kategorizacija je pomembna, ker se načelo subsidiarnosti ne uporablja na področjih, kjer deluje izključno Unija.

1.2. Izvajanje pristojnosti Unije: načela subsidiarnosti, sorazmernosti in lojalnega sodelovanja

Ukrepanje Unije urejata načeli subsidiarnosti in sorazmernosti⁴⁰, institucijam pa je naložena posebna obveznost zagotavljanja spoštovanja obeh načel⁴¹. Subsidiarnost pomeni, da bi morala Unija ukrepati le, če (in kolikor) države članice predlaganih ciljev ne morejo zadovoljivo doseči (na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni), temveč se zaradi obsega ali učinkov predlaganih ukrepov lažje dosežejo na ravni Unije⁴². Ti merili sta znani tudi kot merilo nujnosti ukrepanja EU in merilo evropske dodane vrednosti.

Ukrepi Unije vsebinsko in formalno ne smejo presežati tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev Pogodb⁴³. To je načelo sorazmernosti. Unija mora tudi spoštovati enakost držav članic in njihovo nacionalno identiteto, ki je neločljivo povezana z njihovimi političnimi in ustavnimi strukturami, vključno z regionalno in lokalno upravo⁴⁴. Poleg tega morajo Unija in države članice spoštovati načelo lojalnega sodelovanja ter si pomagati pri izpolnjevanju nalog, ki izhajajo iz Pogodb, vključno s prizadevanjem

za izpolnitev ciljev iz Pogodbe prek sekundarne zakonodaje. Vsi ti dejavniki lahko vplivajo na vsebino in intenzivnost ukrepov Unije.

Pogodbi spodbujata sodelovanje nacionalnih parlamentov v dejavnostih Unije za oblikovanje politike⁴⁵. Komisija mora v skladu s Protokolom št. 1 k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije zelene knjige, bele knjige, sporočila, letne delovne programe in zakonodajne predloge nacionalnim parlamentom poslati sočasno kot Evropskemu parlamentu in Svetu. Nacionalni parlamenti lahko Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji pošljejo obrazloženo mnenje o skladnosti zakonodajnega predloga z načelom subsidiarnosti. Nacionalni parlamenti bi morali prejeti tudi dnevne rede sej Sveta in zapisnike sej Sveta, na katerih se razpravlja o osnutkih zakonodajnih aktov. Nazadnje, nacionalni parlamenti so zlasti odgovorni za zagotavljanje spoštovanja načela subsidiarnosti z uporabo postopka iz Protokola št. 2 k PEU/PDEU o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

1.3. Mehanizem za preverjanje subsidiarnosti (Protokol št. 2 k PEU/PDEU)

Protokol št. 2 k PEU/PDEU določa parametre mehanizma za preverjanje subsidiarnosti⁴⁶. Uporablja se na področjih, kjer EU nima izključne pristojnosti. Kadar nacionalni parlamenti menijo, da osnutki zakonodajnih aktov niso v skladu z načelom subsidiarnosti, lahko Komisiji, Evropskemu parlamentu in Svetu v osmih tednih

od posredovanja predloga pošljejo obrazloženo mnenje v enem od uradnih jezikov. Komisija mora upoštevati obrazložena mnenja, ki jih prejme. Učinek obrazloženih mnenj na zakonodajni postopek je odvisen od tega, koliko nacionalnih parlamentov se odzove in koliko

³⁷ Na naslednjih področjih: carinska unija, pravila o konkurenci, potrebna za delovanje notranjega trga, monetarna politika držav članic, katerih valuta je euro, ohranjanje morskih bioloških virov v okviru skupne ribiške politike in skupna trgovinska politika (člen 3 PDEU).

³⁸ Na naslednjih področjih: notranji trg, socialna politika (opredeljena v Pogodbi), ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, kmetijstvo in ribištvo (razen ohranjanja morskih bioloških virov), okolje, varstvo potrošnikov, promet, vseevropska omrežja, energija, območje svobode, varnosti in pravice ter skupna skrb za varnost na področju javnega zdravja (opredeljena v Pogodbi) (člen 4 PDEU).

³⁹ Na naslednjih področjih: varovanje in izboljšanje človekovega zdravja, industrija, kultura, turizem, izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport, civilna zaščita in upravno sodelovanje (člen 6 PDEU).

⁴⁰ Člen 5(1) PEU.

⁴¹ Člen 1 Protokola št. 2 k PEU/PDEU.

⁴² Člen 5(3) PEU.

⁴³ Člen 5(4) PEU.

⁴⁴ Člen 4(2) PEU.

⁴⁵ Člen 12 PEU.

⁴⁶ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv%3A0J.C_2016.202.01.0001.01.SLV&toc=OJ%3AC%3A2016%3A202%3ATOC.

glasov predstavljajo. Vsak od 28 nacionalnih parlamentov ima dva glasova. Če sta parlamentarna doma dva, ima vsak po en glas.

Če obrazložena mnenja predstavljajo najmanj tretjino⁴⁷ vseh glasov, dodeljenih nacionalnim parlamentom, mora Komisija svoj predlog ponovno proučiti in se lahko odloči, da ga bo ohranila, spremenila ali umaknila. Komisija mora svojo odločitev utemeljiti. To je znano kot postopek „rumenega kartona“, ki je bil doslej izveden trikrat.

Če obrazložena mnenja predstavljajo večino vseh glasov, za osnutek akta pa se uporablja redni zakonodajni postopek, mora Komisija svoj predlog ponovno proučiti in se lahko odloči, da ga bo ohranila, spremenila ali umaknila. Če se Komisija odloči, da ga bo ohranila, mora v obrazloženem mnenju Evropskemu parlamentu

1.4. Boljše pravno urejanje in boljša priprava zakonodaje: ključne spremembe od leta 2015

Namen okvira Komisije za boljše pravno urejanje je zagotoviti z dokazi podprto oblikovanje politik. Spodbuja preglednost, odgovornost in sprejemanje dobro utemeljenih odločitev. Pristop Komisije k boljšemu pravnemu urejanju izrecno priznava življenjski cikel politike in njegove različne korake od snovanja, priprave, izvajanja in vrednotenja do poznejših sprememb. Boljše pravno urejanje temelji na treh ključnih stebrih, ki se medsebojno dopolnjujejo in so tesno povezani:

- oceni učinka,
- vrednotenju in
- posvetovanju z zainteresiranimi stranmi.

Komisija je leta 2015 v svojo politiko boljšega pravnega urejanja uvedla velike spremembe. Pripravila in objavila je smernice⁵⁰, ki osebje Komisije usmerjajo pri uporabi boljšega pravnega urejanja pri delu v celotnem ciklu politike. V teh smernicah se obravnava tudi, kako bo Komisija državam članicam pomagala pri nacionalnem izvajanju zakonodaje Unije. Dopolnilno gradivo⁵¹ vsebuje 65 ločenih dokumentov, ki ponujajo podrobnejšo pomoč pri obravnavi posebnih vprašanj, kot so subsidiarnost in sorazmernost,⁵² priprava obrazložitvenega memoranduma⁵³, ki je priložen predlogu Komisije, teritorialni učinki⁵⁴, izbira instrumenta politike⁵⁵ in izvedbeni načrti⁵⁶.

Predsednik Komisije je maja 2015 tudi ustanovil nov odbor za regulativni nadzor⁵⁷. Sestavljajo ga predsednik in šest članov s strokovnim znanjem na socialnem, gospodarskem in okoljskem področju, nastal pa je zaradi ključne vloge boljšega pravnega

in Svetu utemeljiti, zakaj je po njenem mnenju predlog skladen z načelom subsidiarnosti. To je znano kot postopek „oranžnega kartona“, ki doslej še ni bil izveden. Če navadna večina poslancev Evropskega parlamenta ali 55 % članov Sveta odloči, da predlog krši načelo subsidiarnosti, se predlog ne obravnava več.

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe ima Odbor regij več odgovornosti glede subsidiarnosti. Zaradi kršitve načela subsidiarnosti ima pravico vložiti tožbo pred Sodiščem EU⁴⁸. Odbor regij je vzpostavil tudi mrežo za spremljanje subsidiarnosti⁴⁹, katere cilj je olajšati izmenjavo informacij med lokalnimi in regionalnimi organi v Evropski uniji ter institucijami EU o dokumentih Evropske komisije in zakonodajnih predlogih, ki neposredno vplivajo na regionalne in lokalne organe.

urejanja pri vključitvi trajnostnega razvoja v oblikovanje politike Unije. Vsi člani so v odboru zaposleni za polni delovni čas in niso odgovorni za oblikovanje politike. Trije člani so izbrani zunaj institucij z odprtim izbirnim postopkom na podlagi dosežkov. Ostali štiri člani so iz služb Komisije in so izbrani s podobnimi, vendar internimi postopki. Prijavijo – in so k prijavi tudi spodbujeni – se lahko kandidati z izkušnjami in znanjem na področju delovanja lokalnih in regionalnih organov. Odbor preveri kakovost vseh ocen učinka in izbranih vrednotenj glede na zahteve iz smernic Komisije za boljše pravno urejanje. Izdaja pozitivna in negativna mnenja. Za pobude, ki jim je priložena ocena učinka, bo na splošno potrebno pozitivno mnenje odbora, da se lahko dokument da v odločanje kolegiju komisarjev.

Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Institucije Unije morajo v skladu s členom 11 Pogodbe o Evropski uniji državljanom in predstavniškim združenjem dati možnost izražanja mnenj glede vseh področij delovanja Unije. Komisija mora tudi izvesti obsežna posvetovanja, da se zagotovita usklajenost in preglednost delovanja Unije⁵⁸. To je del pravice državljanov, da sodelujejo v demokratičnem življenju Unije, in je pomembno pri vzpostavljanju legitimnosti Unije. Predsednik Juncker je vse člane kolegija pozval, naj bodo politično dejavni v državah članicah in dialogih z državljani⁵⁹, naj predstavijo skupni program in se pogovarjajo o njem, prisluhnejo mnenjem in sodelujejo z zainteresiranimi stranmi. Do 15. maja 2018 je Junckerjeva Komisija izvedla približno 400 dialogov z državljani. Izvedeno je bilo tudi posebno posvetovanje o prihodnosti Evrope⁶⁰. Evropski odbor regij bo do decembra 2018 izvedel več kot 200 lokalnih dogodkov/dialogov z državljani v 28 evropskih državah, pri

⁴⁷ Ta prag je ena četrtnina za osnutke zakonodajnih aktov na področju pravice, svobode in varnosti.

⁴⁸ Člen 8 Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

⁴⁹ <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Pages/default.aspx>

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-guidelines_sl.

⁵¹ https://ec.europa.eu/info/better-regulation-toolbox_sl.

⁵² https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-5_sl.

⁵³ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-38_sl.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-33_sl.

⁵⁵ Dokument št. 18 o izbiri instrumentov politike: https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-18_sl.

⁵⁶ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-36_sl.

⁵⁷ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_sl.

⁵⁸ Člen 11(3) PEU.

⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/events/citizens-dialogues_sl.

⁶⁰ https://ec.europa.eu/commission/consultation-future-europe_sl.

katerih bo sodelovalo približno 230 članov Odbora in več kot 30 000 državljanov, podobno število odgovorov pa je zbral tudi prek spletne raziskave pod blagovno znamko EU in aplikacije za mobilni telefon: „Have your say on Europe“ (Povejte svoje mnenje o Evropi). Predsednik Evropskega odbora regij bo jeseni 2018 začel tudi mehanizem stalnega dialoga, povezan z izvajanjem poročila projektne skupine in njenimi priporočili glede sporočanja/ obveščanja.

Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi omogoča izražanje mnenj in vključitev trdnih dokazov v pripravo novih pobud ali vrednotenje obstoječih politik. Posvetovanje zdaj temelji na strategiji za opredelitev potrebnih informacij, zainteresiranih strani, od katerih se lahko pridobijo ustrezne informacije, in metod, s katerimi se bodo vključile zainteresirane strani. Prvotni opis pobude in strategije posvetovanja bo objavljen v časovnem načrtu ali začetni oceni učinka. To omogoča vsem zainteresiranim stranem, da pripombe podajo v zgodnji fazi in se pripravijo na podrobnejše posvetovalne dejavnosti, ki sledijo. Dostop do vseh posvetovanj in možnosti predložitve povratnih informacij je zdaj mogoč prek enotnega spletnega portala (glej poglavje „Sodelovanje pri pripravi zakonodaje“⁶¹).

Vrednotenje in ocena učinka sta odvisna od dobrega posvetovanja z zainteresiranimi stranmi, kot del strategije posvetovanja pa ju bo na splošno spremljalo 12-tedensko spletno javno posvetovanje. Komisija se pri pomembnih pobudah v delovnem programu Komisije posvetuje v vseh uradnih jezikih, v drugih primerih pa vsaj v angleščini, francoščini in nemščini.

Zainteresirane strani lahko povratne informacije o pripravi in izvajanju politike predložijo v celotnem ciklu politike. Zainteresirane strani lahko prek spletišča „Sodelovanje pri pripravi zakonodaje“:

predložijo pripombe glede časovnih načrtov Komisije in začetnih ocen učinka, ki so objavljeni na samem začetku nove pobude (v štiritedenskem obdobju);

sodelujejo pri javnih posvetovanjih, ki spremljajo nove pobude ali vrednotenja veljavne zakonodaje ali politik (na splošno v 12-tedenskem obdobju);

predložijo pripombe glede predlogov, ki jih je sprejela Komisija, in sicer v osmih tednih po sprejetju. Komisija jih bo zbrala ter posredovala Evropskemu parlamentu in Svetu; in

predložijo pripombe glede pravnih besedil osnutkov delegiranih in izvedbenih aktov, preden jih Komisija dokonča (v štiritedenskem obdobju),

predložijo pripombe in predloge glede poenostavitve določene zakonodaje. Te predloge nato prevzame platforma REFIT, ki lahko sprejme mnenja in priporočila ter jih predloži Komisiji.

Pri takih dejavnostih lahko sodelujejo vse zainteresirane strani, ki se lahko naročijo na prejemanje samodejnih obvestil ob naložitvi novih dokumentov na spletišče „Sodelovanje pri pripravi

zakonodaje“. Zainteresirane strani lahko Komisiji predložijo mnenja in druge dokaze tudi zunaj formalnega postopka posvetovanja in povratnih informacij.

Vrednotenje in ustreznost predpisov

Komisija vrednoti tudi zakonodajo in politike Unije. Uporablja načelo „najprej ovrednoti“, da se pred vložitvijo predlogov za spremembo zakonodaje preverita njeno delovanje in izvajanje. Pri vrednotenju se ocenjujejo uspešnost, gospodarska učinkovitost, ustreznost, skladnost in dodana vrednost EU. Preveriti je treba, ali zakonodaja deluje tako, kot je bilo predvideno, in ali so se pričakovani učinki dejansko uresničili.

Poleg tega in kot del programa Komisije za ustreznost in uspešnost predpisov bi se morale pri vseh spremembah obstoječe zakonodaje sistematično proučiti možnosti za poenostavitev in znižanje nepotrebnih stroškov⁶². Platforma REFIT, ki združuje strokovnjake iz držav članic in civilne družbe, Komisiji svetuje o problematični zakonodaji, podpira pa jo spletišče, kjer lahko zainteresirane strani izrazijo svoje zamisli in izkušnje⁶³.

Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje

Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje je začel veljati aprila 2016⁶⁴. Temelji na členu 295 PDEU in določa obveznosti Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o številnih vidikih v zvezi s pripravo in izvajanjem zakonodaje Unije. Odstavka 12 in 25 sta še posebno pomembna v zvezi z zagotavljanjem spoštovanja subsidiarnosti in sorazmernosti prek ocen učinka in predložitvijo utemeljitve Komisije v obrazložitenih memorandumih⁶⁵, ki so priloženi njenim zakonodajnim predlogom.

Delegirani akti

Evropski parlament in Svet lahko (kot sozakonodajalca EU) Komisijo pooblastita, da sprejme nekatere delegirane akte, s katerimi se dopolnjujejo ali spreminjajo nebistveni elementi zakonodaje Unije. Taki akti Evropski komisiji olajšujejo izvajanje zakonodaje Unije. Uporabo delegiranih aktov ureja člen 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Sozakonodajalca lahko na vsak posamezen delegirani akt vložita veto ali pa pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov kadar koli prekličeta.

Komisiji se lahko podelijo tudi izvedbena pooblastila za oblikovanje pogojev za enotno izvajanje aktov Unije. Ta pooblastila ureja člen 291 PDEU, sledijo pa podrobnim pravilom za njihovo pripravo, dogovorjenim v pravu Unije. Sozakonodajalca lahko take akte tudi zavrneta. V pripravo takih aktov so prek ustreznih odborov, sestavljenih iz predstavnikov držav članic, vključeni strokovnjaki držav članic.

Pripravo vsakega delegiranega akta ureja Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje, vanjo pa so vključeni strokovnjaki Evropskega parlamenta, Sveta in držav članic. Postopki priprave so pregledni in jih je mogoče spremljati v novem medinstitucionalnem registru delegiranih aktov⁶⁵. Evropska komisija

⁶¹ https://ec.europa.eu/info/law/contribute-law-making_sl

⁶² COM(2017) 651: Dokončanje agende za boljše pravno urejanje: boljše rešitve za boljše rezultate: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0651&from=EN>.

⁶³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform_sl

⁶⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L:2016:123:TOC>.

⁶⁵ <https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home>.

osnutke delegiranih aktov pred sprejetjem objavi na spletu⁶⁶, da ji lahko vse zainteresirane strani sporočijo svoja mnenja, sama pa lahko v odziv na pomisleke zainteresiranih strani besedilo spremeni. V nekaterih primerih so lahko delegirani akti podprti tudi z oceno učinka ali podobnim dokumentom decentralizirane agencije, ki podpira izvajanje zakonodaje Unije.

V okviru izvajanja Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje se Evropski parlament, Svet in Komisija pogajajo

o merilih za razlikovanje med uporabo delegiranih aktov in izvedbenih aktov. To problematično vprašanje se pogosto pojavlja v pogajanjih med sozakonodajalcema o posameznih zakonodajnih aktih. Poleg tega je Komisija predlagala posodobitev zakonodaje EU glede pooblastil, ki še niso skladna z zahtevami iz členov 290 in 291, uvedenimi z Lizbonsko pogodbo. To se nanaša na pooblastila z uporabo regulativnega postopka s pregledom.

⁶⁶ https://ec.europa.eu/info/law/contribute-law-making_sl

Priloga IV Ključni dokumenti članov projektne skupine

Dokumenti o razpravi, ki jih je pripravil sekretariat projektne skupine

- (1) Background Paper No. 1: Information related to the work of the Task Force⁶⁷ (Spremni dokument št. 1: Informacije v zvezi z delom projektne skupine).
- (2) Background Paper No. 2: Better Regulation⁶⁸ (Spremni dokument št. 2: Boljše pravno urejanje).
- (3) Discussion paper No. 1: Initial exchange of views on the work of the Task Force⁶⁹ (Dokument za razpravo št. 1: Začetna izmenjava mnenj o delu projektne skupine).
- (4) Discussion paper No. 2: The participation of local and regional authorities in the preparation and follow-up of Union legislation⁷⁰ (Dokument za razpravo št. 2: Udeležba lokalnih in regionalnih organov pri pripravi in spremljanju zakonodaje Unije).
- (5) Discussion paper No. 3: Application of subsidiarity and proportionality in the work of the institutions⁷¹ (Dokument za razpravo št. 3: Uporaba subsidiarnosti in sorazmernosti pri delu institucij).
- (6) Discussion paper No. 4: Re-delegation of policy responsibility and delivering policies more efficiently⁷² (Dokument za razpravo št. 4: Ponovni prenos odgovornosti za politike in učinkovitejše izvajanje politik).

Dokumenti, ki so jih predstavili člani projektne skupine

- (7) Prispevek članov projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vasilom „storiti manj, a učinkoviteje“, iz Odbora regij: „Better involvement of local and regional authorities in the preparation, coordination and implementation of Union policies“⁷³ (Boljša vključenost lokalnih in regionalnih organov v pripravo, usklajevanje in izvajanje politik Unije).
- (8) Prispevek dr. Reinholda Lopatke: delovni dokument za sestanek 23. februarja 2018: „The involvement of the local and regional levels in the preparation and implementation of EU policies“⁷⁴ (Vključenost lokalnih in regionalnih ravni v pripravo in izvajanje politik EU).
- (9) „How to better apply the principle of subsidiarity and the subsidiarity control mechanism“: Recommendations to the Task Force on Subsidiarity, Proportionality and “Doing Less More Efficiently” based on Contributions of the Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs (COSAC)⁷⁵ (Kako bolje uporabljati načelo subsidiarnosti in mehanizem za preverjanje subsidiarnosti: priporočila projektni skupini za subsidiarnost in sorazmernost z vasilom „storiti manj, a učinkoviteje“, na podlagi prispevkov Konference odborov za evropske zadeve (COSAC)).
- (10) Prispevek članov projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vasilom „storiti manj, a učinkoviteje“, iz Odbora regij: „How to better apply the principles of subsidiarity and proportionality“⁷⁶ (Kako bolje uporabljati načela subsidiarnosti in sorazmernosti).
- (11) Prispevek dr. Reinholda Lopatke: delovni dokument za sestanek 15. marca 2018: „Application of subsidiarity and proportionality in the work of the institutions“⁷⁷ (Uporaba subsidiarnosti in sorazmernosti pri delu institucij).
- (12) Prispevek članov projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vasilom „storiti manj, a učinkoviteje“, iz Odbora regij: „Objective (b): Identification of policy areas where decision-making or implementation could be re-delegated in whole or in part or definitely returned to the Member State“⁷⁸ (Cilj iz točke (b): Opredelitev področij politik, znotraj katerih bi bilo mogoče odločanje ali izvajanje v celoti ali deloma prenesti na države članice oziroma jim ti nalogi dokončno vrniti).
- (13) Prispevek dr. Reinholda Lopatke: delovni dokument za sestanek 27. aprila 2018: Re-delegation of policy responsibility and delivering policies more efficiently⁷⁹ (Ponovni prenos odgovornosti za politike in učinkovitejše izvajanje politik).
- (14) Prispevek z 59. zasedanja COSAC⁸⁰.
- (15) 29. polletno poročilo COSAC⁸¹.

⁶⁷ https://ec.europa.eu/commission/publications/background-paper-no-1-information-related-work-task-force_en.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/publications/background-paper-no-2-better-regulation_en.

⁶⁹ https://ec.europa.eu/commission/publications/discussion-paper-no-1-discussion-paper-no-1-initial-exchange-views-work-task-force_en.

⁷⁰ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/discussion-paper-2-taskforce-subsidiarity_en.pdf.

⁷¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-3-2018-2018-tf-discussion-paper-no3-institutional-work_en.pdf.

⁷² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/19-4-2018_-tf-discussion-paper-no4-redelegation-efficiency_en.pdf.

⁷³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/contribution-cor-taskforce-subsidiarity_en.pdf.

⁷⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/working-paper-lopatka-taskforce-subsidiarity_en.pdf.

⁷⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/subsidiarity_paper-cosac-recommendations_en.pdf.

⁷⁶ https://ec.europa.eu/commission/publications/contribution-european-committee-regions-members-task-force-subsidiarity-and-proportionality-principles_en.

⁷⁷ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sg-2018-00573_en_0.pdf.

⁷⁸ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/subsidiarity-task-force-cor-members-contribution-for-tf-meeting-on-27-april-2018_en.pdf.

⁷⁹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sg-2018-00573_en.pdf.

⁸⁰ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/contribution-lix-cosac-18-06-2018_en.pdf.

⁸¹ <https://parleu2018bg.bg/upload/2702/29+Bi+Annual+Report+EN.pdf>.

Priloga V Skupna ocena skladnosti z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti

Projektna skupina za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ Vzorčna preglednica za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti v celotnem ciklu politike.

Institucija*	
Naslov predloga ali pobude	
Institucionalni sklic(-i)	

Namen in obrazložitev te preglednice za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti

Namen te preglednice je zagotoviti skupen in dosleden pristop k ocenjevanju skladnosti določenega predloga ali pobude z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti, ki temeljita na Pogodbi. Uporabljali naj bi jo Evropska komisija pri pripravi predlogov, nacionalni parlamenti pri pripravi obrazloženih mnenj v skladu s Protokolom št. 2 k Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU) ter Evropski parlament in Svet kot zakonodajalca EU. Preglednica naj bi se uporabljala tudi za pobude skupine držav članic, zahteve Sodišča, priporočila Evropske centralne banke in zahteve Evropske investicijske banke za sprejetje zakonodajnega akta (člen 3 Protokola št. 2).

Načelo subsidiarnosti pomaga ugotoviti, ali je upravičeno, da Unija ukrepa v okviru deljene ali podporne pristojnosti, ki sta ji dodeljeni na podlagi Pogodb, ali pa je primerneje, da države članice ukrepajo na ustrezni nacionalni, regionalni ali lokalni ravni. Da bi bil preskus subsidiarnosti uspešno opravljen, bi morala biti izpolnjena oba kumulativna vidika **nujnosti ukrepanja EU in dodane vrednosti EU**. Ta vidika sta podrobneje pojasnjena v nadaljevanju.

Načelo sorazmernosti pomaga zagotoviti, da intenzivnost zakonodajnih obveznosti ali političnega pristopa ustreza zastavljenim ciljem politike ali zakonodaje. To pomeni, da

vsebina in oblika ukrepanja Unije ne smeta presežati tistega, kar je potrebno za doseganje zastavljenih ciljev.

Ocene učinka, ki jih Evropska komisija pripravi za podporo svojih predlogov, bodo vključevale oceno subsidiarnosti in sorazmernosti. Poleg tega bo vsakemu predlogu Komisije priložen obrazložitveni memorandum, v katerem je predstavljena tudi ocena subsidiarnosti in sorazmernosti, ki jo izvede Komisija, saj se to zahteva v Protokolu št. 2 k PDEU, v katerem sta navedeni tudi zahtevi, da se pred predlaganjem zakonodajnega akta izvede obsežno posvetovanje ter da se upoštevata lokalna in regionalna razsežnost predvidenega ukrepa.

Ta preglednica za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti obravnava le navedeni načeli, vendar lahko vsaka institucija, ki jo uporablja, doda elemente, ki so koristni za njene notranje postopke in prednostne naloge. Preglednica se lahko na primer prilagodi tako, da vključuje oceno tega, kako Komisija uporablja instrumente za boljše pravno urejanje, ali oceno političnih vidikov predlogov Komisije.

* Vsa vprašanja v tej vzorčni preglednici za oceno subsidiarnosti in sorazmernosti niso pomembna za vse institucije.

1. Ali Unija lahko ukrepa? Kakšni sta pravna podlaga in pristojnost za njen načrtovani ukrep?

1.1 S katerimi členi Pogodbe je podprt zakonodajni predlog ali pobuda politike?

1.2 Ali je pristojnost Unije iz navedenih členov Pogodbe po naravi izključna, deljena ali podporna?

Subsidiarnost se ne uporablja za področja politik, na katerih ima Unija **izključno** pristojnost, kot je opredeljena v členu 3 PDEU. To je posebna pravna podlaga, ki določa, ali predlog spada v okvir mehanizma za preverjanje subsidiarnosti. Člen 4 PDEU določa področja, na katerih si pristojnosti delijo Unija in države članice, člen 6 PDEU pa področja, na katerih je Unija pristojna le za podporo ukrepom držav članic.

2. Načelo subsidiarnosti: zakaj bi morala EU ukrepati?

2.1 Ali predlog izpolnjuje postopkovne zahteve iz Protokola št. 2:

- Ali je bilo najprej izvedeno obsežno posvetovanje, šele nato je bil predlagan akt?
- Ali obstaja podrobna izjava s kvalitativnimi in po možnosti kvantitativnimi kazalniki, s katerimi se lahko oceni, ali je mogoče ukrep najboljše uresničiti na ravni Unije?

2.2 Ali obrazložiten memorandum (in morebitna ocena učinka), ki je priložen predlogu Komisije, vsebuje ustrezno utemeljitev glede skladnosti z načelom subsidiarnosti?

2.3 Ali lahko na podlagi odgovorov na vprašanja, podana v nadaljevanju, države članice same zadovoljivo dosežejo cilje predlaganega ukrepa (potreba po ukrepanju EU)?

(a)	Ali obstajajo pomembni/opazni nadnacionalni/čezmejni vidiki težav, ki se obravnavajo? Ali so bili količinsko opredeljeni?
(b)	Ali bi bilo nacionalno ukrepanje ali neukrepanje na ravni EU v nasprotju s temeljnimi cilji Pogodbe ali bi znatno škodovalo interesom drugih držav članic?
(c)	V kolikšni meri imajo države članice zmožnost ali možnost izvajanja ustreznih ukrepov?
(d)	Kako se zadevna težava in njeni vzroki (npr. negativni zunanji učinki, učinki prelivanja) razlikujejo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni EU?
(e)	Ali je težava razširjena po vsej EU ali omejena na nekaj držav članic?
(f)	Ali so države članice preobremenjene pri doseganju ciljev načrtovanega ukrepa?
(g)	Kako se mnenja/izbrani načini ukrepanja nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov po EU razlikujejo?

2.4 Ali se lahko na podlagi odgovorov na vprašanja, podana v nadaljevanju, cilji predlaganega ukrepa zaradi obsega navedenega ukrepa ali njegovih učinkov lažje dosežejo na ravni Unije (evropska dodana vrednost)?

(a)	Ali obstajajo jasne koristi ukrepanja na ravni EU?
(b)	Ali obstaja ekonomija obsega? Ali se lahko cilji učinkoviteje dosežejo na ravni EU (večje koristi na stroške na enoto)? Ali se bo izboljšalo delovanje notranjega trga?
(c)	Katere so koristi nadomestitve različnih nacionalnih politik in pravil z bolj homogenim političnim pristopom?
(d)	Ali koristi ukrepanja na ravni EU odtehtajo izgubo pristojnosti držav članic ter lokalnih in regionalnih organov (ki presegajo stroške in koristi delovanja na nacionalni, lokalni in regionalni ravni)?
(e)	Ali se bo za tiste, ki morajo izvajati zakonodajo, pravna jasnost izboljšala?

3. Sorazmernost: kako bi morala Unija ukrepati

3.1 Ali obrazložiten memorandum (in morebitna ocena učinka), ki je priložen predlogu Komisije, vsebuje ustrezno utemeljitev glede skladnosti predloga z načelom sorazmernosti in izjavo, ki omogoča oceno skladnosti predloga z načelom sorazmernosti?

3.2 Ali je predlagani ukrep na podlagi odgovorov na vprašanja v nadaljevanju in informacij iz morebitne ocene učinka, obrazložitenega memoranduma ali drugih virov ustrezen način za doseg zastavljenih ciljev?

(a)	Ali je pobuda omejena na tiste vidike, ki jih države članice same ne morejo zadovoljivo doseči in pri katerih je lahko Unija uspešnejša?
(b)	Ali je oblika ukrepa Unije (izbira instrumenta) utemeljena, čim preprostejša in omogoča zadovoljivo doseganje cilja ter zagotavlja skladnost z zastavljenimi cilji (npr. izbira med uredbo, (okvirno) direktivo, priporočilom ali drugimi regulativnimi metodami, kot je sourejanje, itd.)?
(c)	Ali ukrep Unije dopušča kar največ prostora za nacionalno odločanje, obenem pa zadovoljivo uresničuje zastavljene cilje (ali je npr. mogoče omejiti evropsko ukrepanje na minimalne standarde ali uporabiti manj strog instrument ali pristop politike?)?
(d)	Ali pobuda povzroča finančne ali administrativne stroške za Unijo, nacionalne vlade, regionalne ali lokalne organe, gospodarske subjekte ali državljane? Ali so ti stroški sorazmerni s ciljem, ki ga je treba doseči?
(e)	Ali so se poleg spoštovanja prava Unije upoštevale posebne okoliščine v posameznih državah članicah?

priloga VI Prispevki zainteresiranih strani, v katerih je predlagan pregled zakonodaje, in njihovi predlogi

Zainteresirana stran/avtor prispevka	Zakonodajni akt, področje politike ali zakonodajni predlog
<p>Člani projektne skupine iz Evropskega odbora regij</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pravila konkurence: storitve splošnega gospodarskega pomena ter zapletenost pravil za lokalne in regionalne organe, ki zagotavljajo storitve. • Politika konkurence (pravila o državni pomoči): Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči <i>de minimis</i>. • Energija: obnovljivi viri energije, energijska učinkovitost in trgi z električno energijo, vključno s podnebnimi in energetske načrti v zvezi z vlogo lokalnih in regionalnih organov ter spoštovanjem načel subsidiarnosti in sorazmernosti. • Okolje: morebitna poenostavitve spremljanja in poročanja v okviru okoljske zakonodaje za zmanjšanje upravnih obremenitev javnih organov. • Okolje: večja prožnost lokalnih in regionalnih organov pri izvajanju direktive o presoji vplivov na okolje. • Pravila o javnem naročanju: morebitna nepotrebna zapletenost zaradi vključitve „zelenih“, socialnih in inovativnih meril v javno naročanje. • Promet: treba je bolj upoštevati vlogo lokalnih in regionalnih organov v zvezi z liberalizacijo avtobusnih prevozov in storitev splošnega gospodarskega pomena. • Notranji trg storitev: morebitna potreba po poenostavitvi in večji prožnosti pravil za opravljanje storitev na notranjem trgu. Na primer v zvezi s postopkom obveščanja, evropsko storitveno e-izkaznico in preskusom sorazmernosti za regulirane poklice. • Davek na dodano vrednost (DDV): poenostavitve pravil o DDV za MSP, zlasti za čezmejne transakcije. • Svoboda, varnost in pravica: migracije: z vključevanjem lokalnih in regionalnih organov je mogoče bolje izkoristiti več programov financiranja, ki podpirajo vključevanje migrantov v družbo. • Semester in kohezijska politika: morebitna potreba po poenostavitvi pravil o upravičenosti in izdatkih v skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo in o finančnih pravilih zanje ter za Sklad za azil in migracije, Sklad za notranjo varnost in Instrument za upravljanje meja in vizume: COM(2018) 375. • Kohezijska politika: morebitna potreba po proučitvi večje poenostavitve ter upoštevanju vloge lokalnih in regionalnih organov. • Raziskave, tehnološki razvoj in veselje: morebitna potreba po poenostavitvi pravil za upravičence. • Ohranjanje morskih bioloških virov (SRP): morebitna potreba po vključitvi teritorialnih in socialno-ekonomskih vidikov strukturnih politik v skupno ribiško politiko. • Skupna kmetijska politika (SKP): morebitna potreba po poenostavitvi in večji sorazmernosti pravil financiranja.

Zainteresirana stran/avtor prispevka	Zakonodajni akt, področje politike ali zakonodajni predlog
Dr. Reinhold Lopatka (član projektne skupine)	<ul style="list-style-type: none"> • Okolje: zakonodaja o varstvu narave. Proučila bi se lahko večja prožnost za nacionalne organe pri razvrstitvi statusa zaščite, da bi se lahko odzvali na naravne spremembe v okolju. • Promet: čista vozila (javna naročila): seznam „čistih tehnologij“ v Prilogi I k Predlogu direktive o spodbujanju čistih in energetsko učinkovitih vozil za cestni prevoz ne vključuje bioplina, ki je vir energije in cestnega goriva v več državah članicah. • Splošno civilno pravo: na področju civilnega prava bi bilo treba opraviti pregled pravnega reda Unije z vidika subsidiarnosti. • Varstvo potrošnikov: Direktiva 2011/83/EU o pravicah potrošnikov je preveč zapletena, zato bi bilo treba proučiti bolj sorazmerne pristope. • Varstvo potrošnikov: treba bi bilo proučiti sorazmernejša pravila za Uredbo (EU) 2017/2394 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. • Varstvo potrošnikov: Uredba (EU) 2018/302 o naslovitvi neupravičenega geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža strank na notranjem trgu podjetjem nalaga nesorazmerna bremena. • Varstvo potrošnikov: Delegirana uredba (EU) 2017/2158 o zmanjšanju prisotnosti akrilamida v nekaterih živilih vsebuje morda nesorazmerne določbe. • Varstvo potrošnikov: v Predlogu direktive o prodaji blaga (COM(2017) 637) bi bilo treba namesto popolnoma usklajene jamstvene sheme proučiti sorazmernejše pristope. • Socialna politika: Predlog direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev bi bilo treba proučiti z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2017) 253). • Promet: Predlog direktive o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila bi bilo treba proučiti z vidika regij, kadar se zahtevajo cestnine glede na prevoženo razdaljo (COM(2017) 275). • Notni trg: Predlog uredbe o določitvi pogojev in postopka za zahteve po podatkih na področju notranjega trga in povezanih področij, ki jih Komisija pošlje podjetjem in združenjem podjetij bi bilo treba proučiti z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2017) 257). • Notni trg: Predlog uredbe o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2017) 796). • Notni trg: Predlog uredbe o določitvi pravil in postopkov za skladnost s harmonizacijsko zakonodajo Unije o izdelkih in njeno izvrševanje bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2017) 795). • Notni trg: predlog direktive o določitvi pravice posameznika do pravnega varstva v okviru direktive o nepoštenih trgovinskih praksah bi se lahko proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2018) 173). • Notni trg: Predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev bi se lahko proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2016) 822). • Finančna pravila: predlog evropskega sistema jamstva za vloge bi se lahko pregledal z vidika subsidiarnosti in nacionalnih postopkov odločanja (COM(2015) 586). • Davčna politika: Predlog direktive o spremembi Direktive 2006/112/ES glede stopenj davka na dodano vrednost (COM(2018) 20) bi se lahko ponovno proučil, da bi se razširila prožnost držav članic pri določanju stopenj DDV. • Davčna politika: Predlog direktive o uskladitvi skupne osnove za davek od dohodkov pravnih oseb (COM(2016) 685) bi bilo treba pregledati, da bi se ugotovilo, ali je zadevna zakonodaja potrebna za delovanje notranjega trga in ali je uporabljena ustrezna pravna podlaga. • Skupna kmetijska politika: pri pregledu, ki poteka, bi bilo treba proučiti potrebo po poenostavitvi pravil financiranja.

Zainteresirana stran/avtor prispevka	Zakonodajni akt, področje politike ali zakonodajni predlog
<p>Danska vlada (delovni dokument)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V predlogu Komisije v zvezi z direktivo o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med neizvršnimi direktorji družb, ki kotirajo na borzi (COM/2012/0614), bi bilo treba ponovno proučiti potrebo po ukrepanju EU. • V predlagani direktivi o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja (COM(2017) 253) bi se lahko bolje upoštevali različne nacionalne okoliščine in pristopi. • Predlog uredbe o skupnih pravilih za dostop do mednarodnega trga avtobusnih prevozov (COM(2017) 647) bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti in zadostnosti nacionalnih ukrepov. • V predlogih uredbe EU o vodi (COM(2017) 753) bi se lahko bolje upoštevale nacionalne in regionalne razlike. • V direktivi v zvezi z zahtevami glede dostopnosti proizvodov in storitev (COM(2015) 615) bi se lahko bolje upoštevali nacionalni pristopi k zakonodaji na tem področju. • Minimalna merila glede psihofizične sposobnosti za vožnjo (iz Priloge III k Direktivi 2006/126/ES) so morda preveč zapletena in birokratska. • Pravila za uredbo o zasebnosti in elektronskih komunikacijah za posamezni sektor (COM(2017) 10) so morda prezapletena in se prekrivajo s splošnimi pravili o varstvu podatkov. • Proučiti je treba poenostavitev pravil, ki urejajo skupno kmetijsko politiko (SKP).

Zainteresirana stran/avtor prispevka	Zakonodajni akt, področje politike ali zakonodajni predlog
Nemška vlada (delovni dokument)	<ul style="list-style-type: none"> • Priporočilo za sklep Sveta o začetku pogajanj za spremembo Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti (zaupen dokument COM(2017) 5751): lahko bi se ponovno proučilo z vidika subsidiarnosti. • Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom (COM(2017) 660): neobstoj ocene učinka kljub pomembnim gospodarskim vplivom in predlagani razširitvi vzajemnih pravic in obveznosti. • Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Sklepa št. 1313/2013/EU o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (COM(2017) 309): neobstoj ocene učinka kljub tveganju, da bi lahko „rescEU“ presegel usklajevanje in dopolnjevanje misij. • Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 1073/2009 o skupnih pravilih za dostop do mednarodnega trga avtobusnih prevozov (COM(2017) 647) in Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 92/106/EGS o določitvi skupnih pravil za nekatere vrste kombiniranega prevoza blaga med državami članicami (COM(2017) 648): lahko bi se ponovno proučila z vidika subsidiarnosti in njunega pomembnega učinka na domači (notranji) promet. • Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah: lahko bi se ponovno proučilo z vidika subsidiarnosti. To velja zlasti za Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma ter Direktive 2009/101/ES (COM(2016) 450) in Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/413/PNZ (COM(2017) 489). • Določitev posebnih kazenskih določb in določb v zvezi s kaznimi v pravu Unije: države članice bi morale imeti večjo prožnost pri določanju teh določb (npr. Nov dogovor za potrošnike COM(2018) 183, COM(2018) 185 in COM(2018) 184). • Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih v Evropski uniji (COM(2017) 478 in COM(2017) 479): lahko bi se ponovno proučil z vidika subsidiarnosti, saj predlogi vključujejo tudi javne uslužbenke, sodnike in vojake, ki spadajo v prvotno nacionalne naloge. • Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (COM(2017) 481): predlagane določbe o informacijah o uravnoveženi zastopanosti spolov na spletiščih so vplivale na spletišča nacionalnih strank. Toda to je bilo spremenjeno med trialogom. • Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/543 z dne 22. marca 2017 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (ES) št. 763/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o popisih prebivalstva in stanovanj v zvezi s tehničnimi specifikacijami za vsebine in posamezne razčlembе teh vsebin (C(2017) 1728): ponovno bi ga bilo treba proučiti z vidika subsidiarnosti, proučiti bi bilo treba druge načine ukrepanja. • Standardizacija v zdravstvenem varstvu: lahko bi se ponovno proučila z vidika subsidiarnosti. Cilj je zmanjšanje neenakosti v oskrbi med državami članicami, vendar lahko standardizacija povzroči višje stroške in nižje standarde kakovosti (npr. pobuda Evropske komisije na področju raka dojke). • Uredba o zahtevah po informacijah, zlasti na področju civilnega in trgovinskega prava: tveganje pretirane regulacije z upravnim bremenom zlasti za MSP (npr. enotni digitalni portal, COM(2017) 256). • Evropski semester: tveganje preseganja pristojnosti EU. Osredotočiti bi se bilo treba na gospodarsko in fiskalno politiko. Vse večji poudarek na zdravju in oskrbi v državah članicah bi bilo treba proučiti glede na primarno pristojnost držav članic za politiko zdravstvenega varstva. • Evropski steber socialnih pravic: tveganje preseganja pristojnosti EU. Pri prenosu socialnega stebra v zdravstveni sektor bi bilo treba posebno pozornost nameniti subsidiarnosti in sorazmernosti. • Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vrednotenju zdravstvenih tehnologij in spremembi Direktive 2011/24/EU (COM(2018) 51): pregledati bi ga bilo treba z vidika subsidiarnosti, saj posega v pristojnosti držav članic na področju zdravstvenega varstva.

Zainteresirana stran/avtor prispevka	Zakonodajni akt, področje politike ali zakonodajni predlog
	<ul style="list-style-type: none"> Javno naročanje: ponovno bi ga bilo treba proučiti z vidika subsidiarnosti, saj nekatere zahteve iz nekaterih sektorskih aktov posegajo v pravico države članice do določitve predmeta naročila (npr. direktiva o energetske učinkovitosti COM(2016) 761 in direktiva o čistih vozilih COM(2017) 653). Delegirani akti: v delegiranih aktih je treba skrbneje proučiti vidike subsidiarnosti. Na primer Delegirana uredba Komisije (EU) št. 3/2014 z dne 24. oktobra 2013 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 168/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami glede funkcionalne varnosti vozil za homologacijo dvo- ali trikolesnih vozil in štirikolesnikov (točka 4.2.2 Priloge XV vsebuje zahteve glede pnevmatik za najvišjo hitrost, ki bi jih bolje določile države članice glede na posebne lokalne razmere) ali Delegirana uredba Komisije o spremembi in popravkih Delegirane uredbe (EU) 2015/208 o dopolnitvi in spremembi Uredbe (EU) št. 167/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za konstrukcijo vozil ter splošnimi zahtevami za odobritev kmetijskih in gozdarskih vozil (C(2018) 863): predlagano povečanje največje širine kmetijskih vozil ni v skladu z nemško infrastrukturo. O takih vprašanjih se trenutno razpravlja tudi v okviru svežnja „Čista energija za vse Evropejce“.
Madžarska vlada	<ul style="list-style-type: none"> Na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah bi se lahko na splošno proučile učinkovitost zakonodaje, potreba po uskladitvi postopkovnih pravil in možnost intenzivnejših stikov med državami članicami in tretjimi državami (uredbi št. 662/2009 in 664/2009). Predlog Uredbe (EU) št. 650/2012 o dednih zadevah bi lahko bolje upošteval različne razmere v državah članicah. Proučiti bi bilo treba možnost, da se za zaplembo in e-dokaze namesto uredb (COM(2018) 225) uporabita direktivi. Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih v Evropski uniji bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2017) 797). Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU (COM(2017) 253) bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti. Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega organa za delo COM(2018) 131) bi se lahko pregledal z vidika subsidiarnosti. Predlog priporočila Sveta o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite (COM(2018) 132) bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti.

Zainteresirana stran/avtor prispevka	Zakonodajni akt, področje politike ali zakonodajni predlog
WKÖ (Avstrijska zvezna gospodarska zbornica)	<ul style="list-style-type: none"> • Na področju kohezijske politike bi se lahko nacionalnim organom dodelila večja odgovornosti v zvezi z izvajanjem. • Politika konkurence (državna pomoč): Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči <i>de minimis</i>. • Predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev (COM(2016) 822). • Predlog za orodje za zbiranje informacij o enotnem trgu (COM(2017) 257) bi se lahko pregledal z vidika nujnosti ukrepanja EU. • Predlog uredbe o preprečevanju geografskega blokiranja (COM(2016) 289) bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti. • Predlog uredbe o vzpostavitvi evropskega sistema jamstva za vloge (COM(2015) 586) bi se lahko ponovno proučil z vidika subsidiarnosti. • Lahko bi se proučila Uredba Komisije (EU) 2017/2158 o zmanjšanju prisotnosti akrilamida v živilih, da bi se ugotovilo, ali bi bilo bolj sorazmerno uporabiti priporočilo. • Predlog direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev (COM(2017) 253) bi se lahko ponovno proučil, da bi se obravnavala vprašanja v zvezi s subsidiarnostjo. • Skupna osnova za davek od dohodkov pravnih oseb (COM(2016) 685) bi se lahko pregledala, da se ugotovi, ali je zadevna zakonodaja potrebna za delovanje notranjega trga in ali je uporabljena ustrezna pravna podlaga. • Direktiva 2011/83/EU o pravicah potrošnikov bi se lahko pregledala zaradi poenostavitve zahtev za nekatere pogodbe (sklenjene zunaj poslovnih prostorov). • V predlogu direktive o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga (COM(2017) 637) bi bilo treba namesto popolnoma usklajene jamstvene sheme proučiti bolj sorazmerne pristope. • Sankcije za kršitev določb o varstvu potrošnikov na ravni EU (COM(2018) 185) bi se lahko ponovno proučile z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti. • Program Poslovne avenije v okviru instrumenta partnerstva – nekateri vidiki evropske gospodarske diplomacije – podporo podjetjem bi bilo treba proučiti z vidika subsidiarnosti in pristojnosti države članice.
Insurance Europe	<ul style="list-style-type: none"> • Predlog za orodje za zbiranje informacij o enotnem trgu (COM(2017) 257) bi bilo treba ponovno proučiti zaradi pomislekov glede subsidiarnosti in sorazmernosti. • Pregled evropskih nadzornih organov (vključno z Evropskim organom za zavarovanja in poklicne pokojnine, EIOPA) vzbuja pomisleke glede subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2017) 536). • Storitvena e-izkaznica (COM(2016) 824 final) vzbuja pomisleke glede sorazmernosti njenih učinkov na ponudnike zavarovanj.
Odbor švedske industrije in trgovine za boljše pravno urejanje (NNR)	<ul style="list-style-type: none"> • Poenostavitev zakonodaje EU o DDV in pravil za račune (Direktiva Sveta 2006/112/ES), da bi upoštevala pomisleke MSP. • Direktiva (EU) 2015/2366 o plačilnih storitvah (PSD 2). • Evropski nadzorni organi COM(2017) 536. • Tveganja za kmete zaradi prepozna plačila bi bilo treba oceniti ob upoštevanju nadomestila za prepozna plačila iz člena 75 Uredbe (EU) št. 1306/2013 in Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 809/2014. • Določbe Uredbe (EU) št. 1303/2013 bi bilo mogoče poenostaviti glede uporabe pomoči za naložbe v okviru uredbe o razvoju podeželja. • Delegirana uredba Komisije (EU) št. 639/2014 bi se lahko proučila, da bi se zmanjšalo tveganje diskvalifikacije goveda iz shem podpore zaradi prodaje in napačnih formalnosti registracije.

Zainteresirana stran/avtor prispevka	Zakonodajni akt, področje politike ali zakonodajni predlog
Der Zentralverband des Deutschen Handwerks (ZDH)	<ul style="list-style-type: none"> • Proučiti bi bilo treba, ali je na notranjem trgu storitev potrebna nova zakonodaja, saj že obstajajo izčrpna pravila (npr. Direktiva 2006/123/ES) o odobritvah in drugih zahtevah v zvezi z ustanavljanjem. • Direktivo 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij bi bilo treba pregledati z vidika subsidiarnosti in pristojnosti držav članic. • Področje poklicnega izobraževanja in usposabljanja bi bilo treba proučiti z vidika subsidiarnosti in pristojnosti držav članic. • Ukrepanje Unije na področju socialne politike bi bilo treba proučiti z vidika subsidiarnosti in avtonomije držav članic (npr. Direktivo 2003/88/ES o delovnem času, direktivo o porodniškem dopustu in direktivo o napotitvi delavcev (COM(2016) 128)). • Pravila o državni pomoči, ki se uporabljajo za MSP, bi se lahko proučila, da se zagotovi njihova večja sorazmernost, na primer v zvezi s pomočjo <i>de minimis</i> (Uredba Komisije (EU) št. 651/2014). • Pravila o državni pomoči za infrastrukturo poklicnega izobraževanja in usposabljanja bi se lahko poenostavila, da bi se bolj upoštevale nacionalne okoliščine.
Johannes Maier, član strokovne skupine Odbora regij za subsidiarnost; vodja usklajevalne enote EU, urad koroške deželne vlade	<ul style="list-style-type: none"> • Proučila bi se lahko ponovna nacionalizacija strukturnih skladov in Kohezijskega sklada. • Unija bi se morala omejiti na zahteve po regionalnih/čezmejnih strategijah na področju teritorialnega sodelovanja in razvoja podeželskih območij. • Uveljavljanje pravic varstva potrošnikov s postopki za ugotavljanje kršitev in denarnimi kaznimi bi bilo treba ponovno proučiti, saj je to v pristojnosti držav članic.
Vlada zvezne dežele Bavarske – subsidiarnost in pristojnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Problematična pravna podlaga Pogodbe (členi 114, 153, 192, 194, 113, 79 in 196 o enotnem trgu, socialni politiki, okolju, energiji, posrednih davkih, politiki priseljevanja in civilni zaščiti). • Prekomerne dejavnosti na področju kazenskega prava (npr. evropski javni tožilec). • Omejitev usklajevalnih dejavnosti „mehkega“ prava (npr. izobraževanje in strokovno usposabljanje, socialna zaščita, kultura in turizem). • Prekomerna uporaba delegiranih aktov (npr. na področju kmetijstva, ustvarjalne Evrope, statistike). • Prožnost za izvajanje programov porabe EU (strukturno financiranje in naložbe, skupna kmetijska politika). • Prekomerne obveznosti spremljanja in poročanja (npr. COM(2017) 795 o harmonizacijski zakonodaji o izdelkih, COM(2016) 822 o preskusu sorazmernosti za novo regulacijo poklicev, storitve splošnega gospodarskega pomena, pregled stanja na področju pravosodja v EU).
Regionalni svet Kalabrije	<ul style="list-style-type: none"> • Z upoštevanjem regionalnih razlik in značilnosti bi se lahko zagotovila večja sorazmernost Uredbe (ES) št. 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o higieni živil. • Za kohezijsko politiko ter evropske strukturne in investicijske sklade bi se lahko proučila uporaba manj predpisov in večje prožnosti.

